

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
ȘCOALA DOCTORALĂ ȘTIINȚE SOCIALE ȘI ALE EDUCAȚIEI

Cu titlu de manuscris

CZU: 37.014(480+569.4)(043.2)

ALVAKILI NOHA

**SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT CA FACTOR DE
INTEGRARE AL MINORITĂȚILOR NAȚIONALE ÎN
SOCIETATEA ISRAELIENĂ. POLITICI EDUCAȚIONALE**

Programul: 561.01 – TEORIA ȘI METODOLOGIA POLITOLOGIEI,
INSTITUȚII ȘI PROCESE POLITICE

Rezumatul tezei de doctor în științe politice

Chișinău, 2023

Teza a fost elaborată în cadrul Universității de Stat din Moldova
Școala doctorală: Științe sociale și ale educației

Conducător științific:

Ludmila ROȘCA, doctor habilitat în filosofie, conferențiar universitar, Departamentul de Filosofie și Antropologie, Universitatea de Stat din Moldova

Comisia de Îndrumare:

1. **Valentin BENIUC**, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, Universitatea de Studii Europene din Moldova;
2. **Vasilii SACOVICI**, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova;
3. **Petru FURTUNĂ**, doctor în istorie, conferențiar universitar, Academia de Teologie Ortodoxă din Moldova.

Componența Comisiei de Doctorat:

1. **Svetlana CEBOTARI**, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova - *președinte*;
2. **Sergiu SPRÎNCEAN**, doctor habilitat în științe politice, conferențiar universitar, Institutul de Cercetări Juridice, Politice și Sociologice - *referent*;
3. **Gabriela GOUDENHOOF**, doctor în filosofie, conferențiar universitar, Departamentul Științe politice și științe ale comunicării, Universitatea din Oradea, România - *referent*;
4. **Petru FURTUNĂ**, doctor în istorie, conferențiar universitar, Academia de Teologie Ortodoxă din Moldova, *membu al Comisiei de Îndrumare*;
5. **Ludmila ROȘCA**, doctor habilitat în filosofie, conferențiar universitar, Departamentul Filosofie și Antropologie, Universitatea de Stat din Moldova - *conducător științific, secretar științific*.

Susținerea tezei va avea loc în **data de 07.04.2023**, la ora **14.00**, în cadrul ședinței Comisiei de Doctorat, Institutul de Administrație Publică din cadrul Universității de Stat, str. Ialoveni, 100, sala 301.

Teza de doctorat și rezumatul în limba română și engleză pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca Centrală a Universității de Stat și pe site-ul ANACEC (www.cnaa.md). Rezumatul a fost expediat la 28.02.2023.

Ludmila ROȘCA, doctor habilitat în filosofie, conferențiar universitar,
Departamentul Filosofie și Antropologie, Universitatea de
Stat din Moldova - *conducător științific, secretar științific* _____

Noha ALVAKILI - *autor*

© ALVAKILI NOHA, 2023

CUPRINS

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII.....	4
CONȚINUTUL TEZEI	8
CONCLUZII SI RECOMANDARI	24
BIBLIOGRAFIE.....	27
ADNOTARE.....	32

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța practică a temei este justificată de următoarele argumente:

1. Există diverse abordări care au prioritate în procesul de integrare a grupurilor etnice. Fiecare stat oferă preferință anumitor modele de „integrare”. Statul poate adopta diverse atitudini față de grupurile etnice, iar politicile sale pot diferenția în timp. Astfel, un stat poate îmbrățișa într-o anumită perioadă istorică, politica de asimilare a minorităților etnice și treptat se poate orienta spre pluralism etnic sau multiculturalism.

2. De-a lungul anilor, s-au produs schimbări dramatice în percepția statutului minorităților etno-culturale în lume, printr-un impact fără precedent asupra caracteristicilor politicii mondiale și a forțelor sale în schimbare. În plus, membrii minorităților suferă schimbări de anvergură în dezbaterile inter-comunitare despre modul și fezabilitatea integrării lor în statele naționale din care fac parte. Aceste influențe creează și încurajează un proces ideologic, cu multiple influențe asupra statutului social al minorităților etno-culturale, care, pe de o parte, se opun ștergerii propriilor caracteristici culturale, precum: obiceiurile și limba; pe de altă parte, accentuează nevoia de integrare în comunitate pe latura economică a ocupării forței de muncă.

3. Aprecierea Israelului ca „stat evreu și democratic” reprezintă o provocare complexă, deoarece include mai multe grupuri minoritare, în principal o populație musulmană, care trăiește într-un stat național. În procesul construcției naționalității și a unui stat democratic care își propune să asigure egalitatea civică pentru toți locuitorii săi, dar și să-și păstreze scopurile evreiești-sioniste, simbolurile sale particulare, interacțiunile sale strânse cu poporul evreu. Numărul grupurilor minoritare din Israel este mare, unele cu multe caracteristici ale unui grup minoritar, iar altele cu o singură caracteristică minoritară. De exemplu, cel mai mare grup minoritar din Israel - populația arabă, diferă prin abordarea națională, caracteristicile sale etnice, culturale, religioase și lingvistice, în timp ce a doua minoritate ca mărime - populația ultra-ortodoxă, diferă în principal din punct de vedere religios și cultural, și ușor lingvistic.

4. La moment, societatea beduină se află într-o fază de criză, se confruntă cu dificultăți de natură identitară, cu înțelegerea aspectelor: național, politic, social, comunitar, și față de generația tânără care nu se regăsește ca parte a statului-națiune evreiesc.

5. În Republica Moldova, la fel ca și în alte state ale lumii, în integrarea socială a reprezentanților minorităților etnice un rol important îi revine sistemului educațional, capacitatea lui de a susține și promova diversitatea etnică prin intermediul politicilor, asigurând totodată diversitatea lingvistică, religioasă, culturală și politică. În general, este recunoscut faptul că legislația Republicii Moldova se concentrează asupra protecției drepturilor și libertăților minorităților naționale, dar mai puțin asupra eforturilor de includere a acestora în societatea moldovenească, participarea lor la viața publică și în procesele electiv.

Scopul și obiectivele cercetării.

Scopul investigației este: de a prezenta principalele dificultăți și eșecuri în procesul de integrare a minorității beduine, parte a minorității musulmane; de a valorifica

potențialul sistemului de învățământ în calitate de factor al integrării social-economice a grupurilor minoritare în societatea israeliano-evreiască.

Cunoscând impactul sistemului educațional asupra integrării sociale a minorității beduine, autorul evaluează capacitatea instituțiilor educaționale de a schimba atitudinile și credințele în viziunea lor asupra lumii, iar prin politici educaționale poate fi modificată paradigma de gândire și apreciere cu referire la statutul minorităților într-o societate multiculturală.

Realizarea scopului, ne-a condus la evidențierea **obiectivelor**:

- Revizuirea conceptului integrării sociale prin educație;
- Revizuirea politicilor de integrare educațională a minorităților, așa cum este cazul în diferite țări.
- Abordarea istoriografică a sistemului educațional israelian în contextul tratării minorităților.
- Expunerea metodelor aplicate în studiul integrării educaționale ca factor național de promovare a populației minoritare;
- Analiza politicilor educaționale sub aspectul extinderii spațiului și mediului educațional în rândul minorităților din Israel;
- Analiza interdisciplinară în context economic-urban-ocupațional și cultural al efectelor integrării educaționale a reprezentanților societății minoritare din Israel, cu accent pe societatea beduină.
- Analiza modelelor de succes de integrare educațională a minorităților, inclusiv integrarea acestora în instituțiile de stat;
- Elaborarea unui set de recomandări privind procesul de integrare informală și de succes al minorității beduine în sistemele de învățământ pentru a îmbunătăți integrarea acestora în societatea israeliană în ansamblu.

Ipoteza generală de cercetare a tezei de doctor în științe politice. Integrarea socială prin educație a reprezentanților tuturor grupurilor sociale, inclusiv a minorităților etno-culturale, reprezintă precondiția consolidării instituționale a statului democratic, a dezvoltării durabile a societății contemporane.

Ipoteza specifică a tezei de doctorat. Îmbunătățirea procesului de integrare a societăților minoritare din Israel în sistemul educațional va conduce la integrarea minorităților, în special a comunității beduine, în societatea israeliană, la dezvoltarea durabilă a acesteia. Cercetătorul presupune că investirea și construirea infrastructurilor fizice și umane, schimbarea politicii privind societatea beduină, va permite integrarea acestora în textura civică și economică din Israel.

Problema științifică soluționată. Coordonarea activității factorilor guvernamentali, actualizarea permanentă a politicilor educaționale care vizează integrarea minorităților Beduine în sistemul educațional din Israel și în societatea israeliană. Asimilarea semnificației procesului de integrare a minorităților care în viitor va conduce la dezvoltarea durabilă a economiei izraeliene, la schimbarea imaginii statului pe arena internațională.

Suportul științifico-teoretic. Statutul social al minorităților din Israel a fost abordat în mai multe studii, rezultatele cărora au fost expuse în mai multe lucrări științifice, în care găsim diferite puncte de vedere. Studiind conținutul lucrărilor științifice în care

este evaluat statutul social al minorităților etno-culturale, cercetătorul concluzionează că responsabilitatea pentru starea comunității beduine revine, pe de o parte, guvernului și societății israeliene, dar, pe de altă parte, liderilor minorităților beduine care nu au reușit să găsească soluții pragmatice la problemele existente. Sursele bibliografice sunt împărțite în trei categorii principale, surse în limba engleză, surse în ebraică, surse în limba română și sursele site-urilor de informații de încredere și/sau naționale care prezintă date informative și/sau politici ale guvernului sau organizațiilor internaționale. Astfel au fost explorate lucrările lui: Scheffle; Dewey; Coraș-Postica; Gribble; Malinowski și alții. Analiza de conținut a conceptelor cheie au permis o cartografiere inovatoare a abordărilor politice care apreciază locul minorităților etno-culturale în țesutul demografic al țărilor [3; 9]. Pentru asimilarea proceselor de integrare a minorităților în statele lumii: Germania, SUA și Franța, cercetătorul folosește articolul Alba [1]. Aspectele politice, economice și sociale ale vieții minorităților din diferite țări, au fost caracterizate în lucrarea lui Bleich et al, publicate în 2015. Monografia lui Bonilla-Silva abordează efectele secundare ale integrării sociale, cum ar fi: rasismul și alte fenomene ilegale comise împotriva minorităților din SUA. Elementele forte ale practicilor pozitive au fost analizate și de Gavison & Balfour; Jackson & Doerschler; Takeda și Williams.

Analizând componentele multiculturalismului, cercetătorul a folosit o varietate de surse care se bazează pe studiile publice din Israel și din lume, inclusiv cercetarea lui Albertini & Mantovani [2] intitulată: „Relații intergeneraționale între imigranți în Europa: rolul diferențelor etnice, migrația și aculturație”. În plus, articolul lui Banks [3] „Multicultural education: Goals, possibilities and challenges” și al lui Holm & Londen [7] cu „Discursul asupra educației multiculturale în Finlanda” prezintă o imagine cuprinzătoare a relației sistemului educațional din Finlanda cu minoritățile din cadrul acestuia.

În analiza surselor despre viața socială a minorităților din Israel, cu accent pe integrarea în sistemul educațional, cercetătorul a folosit o varietate de studii, articole și monografii în limba ebraică. Printre surse se numără lucrarea lui Abu Asba și colab. [10] cu cercetările lor pentru Knesset (Parlamentul israelian) „Abandonul studenților în învățământul arab, beduin și druz: raport de sinteză”; Ben Porat & Yona & Bashir subliniind politicile cheie privind problemele minorităților; Gra [17], monografia intitulată *The Book of Arab Society in Israel* (8): Population, Society, Economy.

Abordarea sistemică a rolului politicilor educaționale din Republica Moldova în integrarea reprezentanților minorităților etnice a fost realizată în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027 [23], Legii învățământului [24], a Legii privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri)[25], a lucrărilor semnate de Anatolii Grimalschi [26], Putină N.[27].

Metodologia cercetării. Întrucât procesele de integrare a populației, în special a populațiilor minoritare, au un caracter interdisciplinar, cercetarea lor necesită aplicarea unui set de tehnici și metode științifice care permit obținerea unei imagini de ansamblu a acestora. Realizarea obiectivelor primului capitol a fost susținută de metodele: istorică, teoretică, politologică. Metoda științifică, considerată un model de exprimare al investigației specializate. Metoda științifică, orientează cercetarea fenomenelor și proceselor social-politice către o succesiune a treptelor cercetării: identificarea

clară a problemei; formularea ipotezelor: generală și particulară, ce exprimă relația dintre variabilele supuse analizei; raționarea deductivă pentru a investiga implicațiile problemei și caracterul ei logic adecvat; culegerea de date pentru testarea empirică a ipotezei; analiza cantitativă și calitativă a datelor; acceptarea, respingerea sau reformularea ipotezei. Astfel, expunerea rezultatelor cercetării integrării sociale a reprezentanților populațiilor minoritare din Israel prin educație, aprecierea semnificației integrării sociale a copiilor, tinerilor pentru activitatea lor profesională în viitor și estimarea aportului lor la dezvoltarea durabilă a societății israeliene a fost posibilă grație valorificării potențialului cognitiv al metodei științifice.

Metoda științifică a permis aprecierea evenimentelor politice, economice, a politicilor educaționale din diferite state multi-etnice din perspectiva integrării sociale a minorităților din întreaga lume și din Israel, pentru a explica realitatea socială privind statutul social-economic-cultural al minorităților din Israel, în special, a comunității beduine. În acest scop au fost aplicate metodele analiza și sinteza, mijloace simple, dar și mijloace universale, proprii tuturor nivelurilor și formelor cunoașterii științifice. Analiza ne-a permis să evidențiem diferite grupuri sociale: majoritar și minoritar, să studiem capacitatea societății israeliene, a instituțiilor educaționale de a le integra cu scopul asigurării unui mediu favorabil dezvoltării sale durabile. Sinteza rezultatelor obținute în cadrul analizei, ne-a permis să observăm deosebiri în politicile educaționale, aplicate grupului majoritar, minorității musulmane și a beduinilor. Generalizarea observațiilor am expus-o în concluzii și recomandări.

O semnificație aparte a avut-o metoda istorică, care ne-a permis să urmărim evoluția abordării politice a locului minorităților în comunitatea majoritară și modul în care statul, prin politicile promovate, reușește să integreze toate grupurile sociale în jurul interesului național. Analiza comparată a politicilor educaționale, a datelor (cum ar fi scorurile PISA, salariile, procentul participanților la angajare, angajarea femeilor), este susținută de examinarea modelelor prin diagrame și ilustrații, grafice cu statistici de încredere de la OCDE, UNESCO, Biroul de Statistică din Israel și din alte țări. Toate fenomenele au fost descrise, pentru a explica realitatea actuală privind statutul socio-economic-cultural al minorităților etno-culturale din Israel. În acest scop au fost utilizate analiza și sinteza. Astfel, au fost expuse relațiile dintre guvernul israelian și societatea locală, estimate dificultățile caracteristice aprecierii poziției și rolului minorităților etno-culturale din Israel, observate de-a lungul celor 72 de ani de existență a statului.

Noutatea științifică a rezultatelor obținute. Abordarea sistemică a integrării minorităților etno-culturale în statele lumii, prin educație, în condițiile societății multiculturale, ne-a permis să evidențiem, să descriem modelele existente ale integrării sociale, să estimăm avantajele și dezavantajele acestora, reflectate într-o discuție academică din perspective geo-politice, politice și sociale. Au fost evidențiate modelele de succes din diferite țări care oferă șanse egale membrilor comunității prin integrarea educațională. În baza acestei experiențe cercetătorul propune modificarea politicilor în Israel, obiectivele cărora vizează integrarea socială a tuturor actorilor procesului educațional.

Analiza cuprinzătoare, profundată, interdisciplinară a situației minorității beduine din Israel, care include cartografierea imaginii actuale (2022), este axată în principal pe problemele conexiunii dintre educație, economie și societate. Implementarea componentelor politicii educaționale noi transformă sistemul într-un factor major al

integrării comunității beduine în societatea israeliană, în sistemul social-politic, inclusiv în procesul decizional.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă a tezei de doctor. Abordarea sistemului educațional în calitate de factor al integrării sociale a reprezentanților minorităților naționale din societatea israeliană, cu accent pe analiza procesului integrării minorității beduine, este valoroasă pentru specialiștii din domeniile: politic, economic, social, decizional. Autorii politicilor și strategiilor educaționale au posibilitatea să verifice impactul documentelor adoptate asupra vieții, activității social-utile, asupra socializării și formării profesionale a tuturor membrilor societății israeliene.

În articolul său „*Integration or Segregation in societies (The case study of Education system in Israel)*” [23], autorul explică că integrarea este un scop separat într-o societate bazată pe principiile egalității și democrației. Integrarea înseamnă reducerea excluderii unor grupuri din diverse școli bune, cartiere prestigioase sau amestecarea minorităților și a populației în general. Autorul promovează principiul incluziunii, care stă la baza percepției liberale și a percepției social-democratice, iar într-o societate democratică integrarea este valoare. Autoarea tezei prezintă un model eficient de integrare educațională a minorității beduine.

Valoarea tezei pentru specialiștii din domeniul educației din Republica Moldova este importantă, deoarece rezultatele investigației au fost reflectate în articolul: „Sistemul educațional din Israel. Analiza modelelor de integrare socială a minorităților naționale”, inclus în monografia colectivă: „*Interconexiunile integrării sociale și consolidarea sistemului de securitate*”[24]. Instituțiile sistemului educațional din Republica Moldova se confruntă cu dificultăți majore în integrarea socială a reprezentanților minorităților etno-culturale.

Recomandările autoarei pot fi utilizate în adaptarea politicilor educaționale din Israel la necesitățile grupurilor minoritare, obiectivele de dezvoltare durabilă a societății israeliene. Noile investiții în sistemul educațional preuniversitar vor fi urmate în viitor de rezultate economice importante.

Aprobarea rezultatelor. Concluziile de bază și recomandările tezei au fost prezentate în 15 articole publicate în reviste științifice recenzate din Republica Moldova, Categoria B; din Israel, în culegerile de articole științifice, ce includ materialele conferințelor științifice internaționale, desfășurate în țara noastră.

Volumul și structura tezei. Teza de doctor în științe politice cuprinde: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie (251 de surse teoretice). Textul de bază al tezei este expus pe 148 pagini.

Cuvinte-cheie: minoritate, integrare socială, comunitatea beduină, societatea israeliană, sistem educațional, politici naționale, autorități locale.

CONȚINUTUL TEZEI

În Introducere este justificată actualitatea și relevanța temei investigației, este definit scopul și obiectivele cercetării, ipotezele de lucru: generală și particulară, este expusă o scurtă descriere a metodelor aplicate, este definită problema științifică, relevanța rezultatelor obținute. **Primul capitol: „Sisteme, teorii și modele de educație integrativă”**, cuprinde: analiza aspectelor procesului de integrare a comunităților minoritare, accentul este pus pe integrarea sistemului educațional, sunt estimate avantajele și dilemele care o

însoțesc. Este evidențiată semnificația promovării minorităților etno-culturale în populația majoritară și dezvoltarea unei abordări multiculturale pentru integrarea acestora. Cercetătorul oferă propria interpretare definițiilor, expuse în sursele bibliografice analizate, accentuând integrarea social-comunitară și rezultatele discuției academice, abordările naționale susținute de politici. Au fost reflectate, aplicate opiniile experților și cercetătorilor precum: Takeda & Williams, Sabatier & Berry, Jackson & Doerschler.

Baza teoretică a investigației *integrării în sistemul educațional* o constituie lucrările lui Bleich et al, Guy Ben-Porat, Yosi Yona și Bashir Bashir, Blass și Jagdish. Conform opiniei lui Bleich în analiza procesului de *integrare prin educație* găsim două abordări principale. Prima abordare își concentrează analiza pe aspectul social, afirmând că integrarea reprezintă un scop social independent.

A doua abordare extinde semnificația integrării în educație, apreciind-o ca mijloc de atingere a tuturor obiectivelor de perspectivă ale educației: școlare, psihologice, sociale și economice. Autorul examinează integrarea educațională ca factor de promovare a multiculturalismului și a valorilor naționale, care subliniază educația ca o piatră de hotar semnificativă în viața individului, care permite unei persoane să-și cunoască și să-și dezvolte abilitățile, să-și modeleze viziunea asupra lumii în conexiunile ei sociale și naționale. Prin această contribuție sistemul educațional permite statului să îmbunătățească capitalul uman și să-l folosească cu maximă eficiență în dezvoltarea durabilă a societății. Autorul actualizează teza, în conformitate cu care politica educațională din țările dezvoltate aspiră la transmiterea de cunoștințe și abilități, extinde cercul cursanților la toate nivelurile de educație, reduce abandonul școlar în rândul elevilor și crește nivelul de educație [24]. Prin acest procedeu, autorul își propune să sensibilizeze opinia publică, factorul de decizie, responsabilii de managementul instituțiilor de învățământ primar, secundar, vocațional privind obiectivele și semnificația majoră a tuturor elementelor sistemului educațional.

Guy Ben-Porat, Yosi Yona și Bashir Bashir [14], în lucrarea: „*Politica publică a societății multiculturale*” din 2016, prezintă corelația dintre coeficientul de integrare educațională și promovarea problematicii multiculturalismului în Israel. Autorii arată că integrarea tuturor culturilor / comunităților din Israel într-o singură națiune va rezista provocărilor secolului 21. Această contribuție și corelație este exprimată și în sursele Blass și Jagdish.

În paragraful doi: „*Revizuirea abordării faptice în integrarea minorităților naționale*”, sunt expuse rezultatele analizei de conținut a surselor literaturii de specialitate consacrate proceselor de integrare în educație a minorităților naționale din diferite țări, a fost pusă în valoare experiența Republicii Moldova. Au fost estimate experiențele pozitive ale Finlandei, Țărilor de Jos, Estoniei, Suediei, Marii Britanii. Teoriile și recenziile experienței statelor vizate, indică caracteristici particulare, în funcție de grupul minoritar, dimensiunea acestuia și motivația de conducere și dorința de integrare deplină. Țările au fost selectate datorită asemănării lor în ceea ce privește caracteristicile demografice, economice și sociale. De remarcat că a fost imposibil de găsit o țară cu probleme de securitate asemănătoare cu cele israeliene. Primul exemplu prezentat este cel al **Finlandei**. Deși societatea finlandeză este considerată a fi omogenă, în ultimii ani s-a înregistrat o imigrație mare în principal din țările Europei de Est (fosta Uniune Sovietică), țări arabe, iar astăzi există multe școli, în special la Helsinki, în care aproape jumătate din studenți reprezintă populațiile minoritare [2]. **Estonia** este un model de țară cu mai multe grupuri

naționale cu caracteristici minoritare (estonieni, ruși, ucraineni, belaruși, finlandezi), în care se vorbesc două limbi principale - estonă și rusă [9; 2].

Țările de Jos este o țară multiethnică. Datele OCDE [8] indică faptul că Țările de Jos au o bună reputație cu referire la egalitatea în educație, oferind programe de educație pentru cei dotați, cu acces egal la educație și sprijinind școlile cu grupuri mari de minorități. Prin politica administrației olandeze [5], politica de imigrare și integrare educațională pentru minorități vizează prevenirea separării și diferențierii minorităților în societate. În Țările de Jos responsabilitatea integrării revine comunităților. Politica îi încurajează să contribuie la dezvoltarea societății olandeze, având grijă de propria lor existență economică, de mediul lor de viață și de comunitate în general.

O experiență pozitivă în integrarea educațională a minorităților a acumulat-o Suedia. Acest stat are mai multe caracteristici comune cu Israel, printre care menționăm: problema demografică, eterogenitatea și modul de a aborda grupurile minoritare. Spre deosebire de Israel, Suedia reușește să reducă semnificativ decalajul dintre realizările elevilor minoritari și cealaltă populație. Suedia se află pe primul loc la Indexul Politicii de Integrare a Migranților, care include 20 de țări din Europa, America și Orientul Îndepărtat. Conform politicii suedeze, fiecare elev, încadrat în sistemul de învățământ are dreptul la asistență generală și specifică care răspunde nevoilor sale individuale și oferă noi oportunități: traducători care ajută la integrarea familiilor, curriculum care se bazează pe respect și toleranță reciprocă și dreptul de a avea un fond pentru studii de limba suedeză ca a doua limbă și studii de limbă maternă.

Marea Britanie, la fel ca și Statele Unite și Australia, se confruntă cu un procent foarte mare de imigrație și cu diverse grupuri etnice, clasificări minoritare, culturi și limbi. Prin urmare, integrarea și reducerea decalajelor sunt întotdeauna pe agenda publică. Administrația locală operează diverse programe pentru a îmbunătăți realizările studenților și pentru a oferi o veridicitate largă a curriculum-ului. Hargreaves et al [6] explică că politica britanică în tratarea studenților, care fac parte dintr-un grup minoritar este ambivalentă. Pe de o parte, ei recunosc nevoia de a adapta sistemul de învățământ la o realitate a studenților din medii culturale, socioeconomice, lingvistice și academice diferite, dar, pe de altă parte, sunt direcționați către uniformitate în disciplinele naționale și culturale.

În concluzie, susținem că trecerea în revistă a politicii fiecărei țări privind abordarea grupurilor minoritare, ne permite să constatăm prezența unor interpretări diferite a diversității, integrării, egalității de șanse și educației cuprinzătoare. De asemenea, am observat că există un set de percepții cu privire la populațiile minoritare, problema imigrației și multiculturalismului, formarea modelului de societate multiculturală sau a unui model de societate cu interacțiune interculturală. În articolul „*Minoritatea arabă și majoritatea evreilor în sistemul educațional israelian*” [25], autorul tezei menționează: astăzi nu este obișnuit să se folosească termenul de variație pentru a face referire la diferența în ceea ce privește integrarea în educație și integrarea socială a minorităților.

În paragraful trei: „**Sistemul educațional din Israel, o perspectivă istorică și politică**”, autorul analizează sistemul educațional din Israel în dinamica sa istorică și politică. Sistemul de învățământ israelian este un mister în mai multe privințe. Pe de o parte, în Israel există unele dintre universitățile care au fost până în anii 1990 printre cele mai apreciate în lume. Populația sa este printre țările lider în media anilor de studiu pe cap de locuitor și în rata diplomelor academice. Pe de altă parte, elevii de liceu din

Israel obține rezultate foarte scăzute la testele internaționale la disciplinele de bază precum citirea, matematica și științe. Acest mister se exprimă și pe piața muncii. Autorul trece în revistă cele patru etape ale progresului sistemului de la înființarea Statului Israel în perspectivă istorică și pune accent pe procesele politice pe care le-a experimentat sistemul educațional de-a lungul anilor. Problema politică istorică este analizată în principal în baza atitudinii statului, a legislației și a societății față de sistemele și politicile existente pentru grupurile sale minoritare. Autorul pune în evidență minoritatea beduină, ca obiect de cercetare și trece în revistă aspectul istoric al dezvoltării sistemului educațional, problemele și caracteristicile acestuia pe aspectele bugetare și de infrastructură. Cercetători, gânditori și experți [22; 16] analizează din punctul lor de vedere statutul infrastructurii educaționale în societatea arabo-beduină. Ulterior este trecut în revistă procesul de integrare a societății arabe în sistemul educațional din Israel și prezintă dovezi că nu există aproape nicio integrare între studenții din societatea arabă și studenții majoritari evrei.

Conținutul paragrafului patru: **„Abordări teoretice și metodologice moderne ale cercetării culturale și educaționale integrate”**, permite o înțelegere mai largă, o analiză interdisciplinară a proceselor politice și culturale care au condus la abordări politice sistematice privind problema minorităților în general și, desigur, în Israel. Abordarea conduce constant autorul în procesul cercetării la definirea problemei și la găsirea soluțiilor acesteia. Paragraful include componentele necesare pentru verificarea și interpretarea ipotezelor cercetării. Autorul expune rezultatele și datele cercetării, realizând o analiză comparată și apreciind impactul politicilor educaționale atât în context local, cât și în contextul influențelor regionale sau globale. Întrucât procesele de integrare a minorităților în Israel este o cercetare în științe politice, a fost realizată analiză interdisciplinară, prin urmare, autorul a folosit un sistem complex de tehnici și metode științifice. Abordarea interdisciplinară este principala caracteristică a studiului realizat, poziționat în „zona de hotar”. Interdisciplinaritatea este susținută de utilizarea metodelor din alte domenii: cercetarea legilor și reglementărilor guvernamentale, cercetarea proceselor istorice, analiza etapelor și proceselor sociologice, comparația statistică etc. Aplicând diverse metode în cercetarea procesului de integrare a minorităților, punând accent pe membrii societății beduine, autorul evidențiază dificultățile cu care aceștia se confruntă, propune soluții pentru înlăturarea lor. Deși accentul este pus pe statutul social al minorității beduine, studiul poate fi aplicat și la evaluarea situației reale a integrării sociale prin educație a minorității arabe (care constituie 21% în structura societății israeliene: arabi israelieni (musulmani) și creștini), a altor minorități: circasieni, druzi și beduini (aproximativ 280.000 de cetățeni), Biroului Central Israelian de Statistică, 2022 [15].

În concluziile la primul capitol autorul revine la caracteristicile principale ale modelelor de integrare socială prin educație: modelul de asimilare, modelul de segregare, modelul de marginalizare, modelul intermediar între asimilare și segregare, modelul de integrare. Modelul de asimilare reflectă un proces prin care imigranții adoptă valorile culturale dominante și abandonează propriile valori culturale. Spre deosebire de modelul de asimilare, modelul de segregare reflectă un proces opus, prin care imigranții își păstrează identitatea culturală inițială fără a adopta modelele culturii dominante. Modelul de marginalizare (marjele sociale) îi menține pe imigranți în marjele societății: ei nu adoptă cultura țintă și renunță la legătura cu cultura lor originală [14]. Modelul intermediar între

asimilare și segregare este modelul de integrare: imigranții păstrează valorile culturii de origine și adaugă un nou strat de valori din cultura țintă în diverse domenii de viață. Acest model îndeplinește obiectivul membrilor comunității și obiectivele vechi ale populației. Multe comunități îl acceptă și în Israel este binevenită și ideologia multiculturală, care susține modelul de integrare. Modelul de integrare permite comunităților integratoare să aibă beneficii diferențiate prin adoptarea diferitelor modele culturale ale societății țintă. Analiza literaturii de specialitate indică faptul că integrarea educațională este o mișcare operativă – social – culturală care duce la fuziunea educațională între elevii din diferite grupuri sociale. Această fuziune educațională se numește „desegregare” (adică abolirea separării) în discursul american. Grupurile sociale pot fi distinse din punct de vedere rasial, etnic și social - economic. Gehrke [4] oferă o definiție suplimentară și observă că integrarea în educație este percepută ca amestecare și miting de elevi care provin din diferite clase sociale sau din diferite grupuri de origine etnică într-un cadru de învățare comun - școală eterogenă și clasă eterogenă. În integrare în general și în integrarea educațională în special, este vorba despre grupuri etnice, grupuri social-economice, o împărțire pe competențe și realizările academice sunt, de asemenea, o opțiune. Autorul concluzionează că acest proces este structurat și acceptabil în țările și culturile care au dorința reală de a integra populațiile minoritare în societatea țării „gazdă” din interes național pentru a crea o societate versatilă și multiculturală, dar cu o temelie socio-culturală și națională comună.

Autorul concluzionează din câteva exemple de procese de integrare educațională că administrația, dorința de integrare, bugetarea și efortul național al statului sunt principalii factori de integrare cu succes a grupurilor minoritare. În susținerea acestei afirmații a fost generalizată experiența pozitivă a Finlandei, Estoniei, Țărilor de Jos.

Sistemul de învățământ israelian este rezultatul procesului de dezvoltare a statului din anii 1950 până în prezent (2022). În fiecare dintre perioade, administrația s-a referit în principal la interese naționale care au vizat dorința de a înființa un sistem de învățământ de calitate adaptat populației locale în creștere (680.000 în 1948 până la 9,25 milioane în 2021). Este adevărat și există multe dovezi pentru aceasta [6; 9] că, deși existența populațiilor minoritare a fost luată în considerare, integrarea lor efectivă ca cultură în textura și mozaicul israelian nu a fost planificată. Analiza de conținut a mai multor surse, îi permite autorului să constate că nu există nicio legătură între fluxurile educaționale, nici un plan de unificare sau încercare de a crea o integrare națională uniformă, concluzie expusă în articolul: „*Minoritatea arabă și majoritatea evreilor în sistemul educațional israelian*” [25]. În Israel există un model de segregare, susținut de un proces structurat și gestionat de separare și diferențiere. Smuha [20] notează că, în afară de inițiativele, precum școlile bilingve sau școala „Alliance israélite universelle”, nu există cazuri de integrare educațională în sistemul israelian ca parte a programului structurat. Autorul, care s-a implicat în educație, fiind lector de limbi străine și ghid pedagogic la Universitatea Ben-Gurion și la Colegiul Kaye, indică faptul că există o problemă din cauza politicii ministerului care nu depune eforturi pentru a integra populațiile minoritare. Împreună cu alți gânditori precum Yeshiv & Kleiner-Kassir [22] și Svirsky & Dagan-Buzaglo [21], care caută să extindă discuția filosofică și susțin că studenții evrei și arabi au rareori vreo integrare socială, în școli sau mai târziu la universitate. Deși cele de mai sus și în ciuda conflictului israeliano-palestinian în curs, la vârsta lor adultă, li se cere să se integreze în ocupație, cetățenie și să aibă o

viață comună. În locurile în care integrarea socială există prin institutul de învățământ la vârste mai tinere, s-a constatat că integrarea este mult mai reușită și produce viață comună, și chiar produse economico-sociale de succes.

În capitolul doi: „*Analiza integrării membrilor minorităților arabe-beduine în sistemul educațional din Israel*”, autorul examinează aspectele politice, sociale și economice în contextul istoriografic al integrării comunității beduine în societatea majoritară evreiască din Israel. Conform opiniei autorului și a altor cercetători, integrarea în societatea majoritară este necesară pentru a păstra legătura corespunzătoare între educație și capacitatea economică și ocupațională. Atitudinea sistemului educațional israelian față de comunitatea arabo-beduină ca parte a societății israeliene a fost problematică de mulți ani, prin urmare, a primit doar puține servicii educaționale. Potențialul învățării și educației ca mijloc de promovare a societății minoritare arabo-beduine și contribuția ajustării acesteia la procesul de modernizare și integrare pe piața muncii israeliene n-a fost suficient și n-a fost potrivit secolului XXI.

Capitolul începe cu examinarea și analiza statutului comunității minorităților beduine, atât în partea lor în populația generală, cât și în societățile minorităților etnice din Israel. Descoperirile indică caracteristici de discriminare profundă cu rădăcini istorice de mulți ani când societatea beduină a fost discriminată față de majoritatea comunităților evreiești și a altor comunități minoritare arabe. Există o deosebire de percepție între caracteristicile așezărilor pe care statul Israel este interesat să le construiască (așezări permanente) și societatea beduină dorința și cultura pentru așezarea temporară pe pământurile pe care pretind că le dețin de secole inamicii. Acest decalaj constituțional – politic a provocat dezacorduri politice și confruntări violente între societatea beduină și autoritățile statului timp de mulți ani. Pe lângă problema pământurilor, există și un decalaj perceptiv – politic – religios în problemele religioase.

Aspecte religioase ale discriminării. Al - Hajj [12] a remarcat că statul Israel recunoaște libertatea de cult a arabilor și druzilor, și dreptul lor de a-și respecta sărbătorile la timp și în conformitate cu decretele și riturile lor. Această recunoaștere este reflectată în Modificarea Legii orelor de muncă și de odihnă care enumeră sărbătorile și datele importante ale tuturor religiilor recunoscute de stat ca zile de odihnă.

Discriminarea în domeniile ocupaționale – economice este una dintre cele mai mari dispute și, conform articolului de cercetare „*Politica educațională a minorităților în Israel*” [26], este, alături de factorul educațional, un „catalizator al discriminării” între minoritate și societățile majoritare. Lucrarea: „Discriminarea ocupațională în Israel – diferențierea copingului”, semnată de Hermon et al [18] examinează în mod obiectiv și transparent decalajele în inegalitatea profundă dintre minoritatea arabă, în special beduină și majoritatea evreiască: decalajele social-economice, diferențierea geografică și diferențele culturale care conduc la procese de subreprezentare și segregare ocupațională.

Integrarea minorităților în sistemul de învățământ. Integrarea minorității arabe (generală) este mai întâi cartografiată prezentând harta actuală a educației, care arată o îmbunătățire statistică, începând cu sfârșitul secolului al XX-lea. Până atunci problema educației a fost neglijată și decalajele educaționale dintre societățile minoritare arabe și societatea majoritară, inclusiv minoritatea ultra ortodoxă, erau foarte mari. Conform datelor Biroului Central de Statistică [15], numărul studenților din învățământul secundar în anul 2019-2020 a fost dublat de la 95 mii în anul de studii 1999-

2000 la 186 mii în anul de studii 2018-2019. Efrati [16] susține că aceasta se datorează faptului că legea învățământului obligatoriu a fost aplicată până în clasa a XII-a și a redus abandonul școlar în învățământul arab. Rata de creștere a numărului de studenți din învățământul secundar arab (96%) este foarte mare în comparație cu rata sa din învățământul secundar ebraic (71%). O parte din creștere poate fi referită la reducerea abandonului școlar, dar cea mai mare parte este rezultatul creșterii populației la vârstele relevante (21% din populația israeliană). Pe lângă creșterea demografică naturală, sunt crescute decalajele în infrastructurile fizice ale centrelor de învățământ.

Dezvoltarea infrastructurilor fizice pentru educație. Decalajele dintre sistemul de învățământ arab, în special în educația beduină, și sistemul de învățământ ebraic nu sunt doar în bugete și orele de învățare. O problemă principală suplimentară care reflectă aceste lacune este starea condițiilor fizice și a infrastructurii din instituțiile de învățământ. Spre deosebire de metoda de repartizare a bugetului, așa cum a fost expusă în 2015, informațiile despre infrastructurile fizice nu sunt colectate și analizate ordonat în Ministerul Educației, prin urmare punerea informațiilor la dispoziția publicului este, de asemenea, sporadică și parțială. În ciuda influenței infrastructurilor și dotărilor fizice asupra performanțelor elevilor, a pârghiei violenței și a nivelului de siguranță, mai ales în rândul claselor slabe, se pare că Ministerul Educației nu are reglementări clare și ordonate pentru înființarea sălilor și terenurilor de sport, laboratoarelor de calculatoare, bibliotecilor.

Profilul de calitate a predării. Potrivit lui Svirsky & Dagan Buzaglo [21], mai multe constatări indică faptul că calitatea predării în sistemul de învățământ israelian în general, și în învățământul arab în special, se caracterizează prin scădere. Nu numai calitatea predării este un factor important în determinarea calității învățării, dar cercetările arată că influența mediului de predare și a calității profesorilor este mai mare în rândul studenților din medii slabe și, prin urmare, investiția în acesta este foarte importantă.

Sistemul de educație al populației beduine. Abu Asba et al [10] explică că, fiind cetățeni ai statului, beduinii au dreptul de a beneficia de legislația sa, inclusiv în problemele educației și școlii. În ciuda egalității prin lege, în realitate există decalaje semnificative între beduini și alte populații din Israel în acest subiect.

Rata de participare a elevilor la sistem. Ratele de participare a studenților beduini în sistemul de învățământ indică decalajele existente. Tabelul 2.2 (în teză) prezintă studenții și institutele de învățământ din localitățile recunoscute de beduinii din Negev – 2020 – 2021. Astfel, aflăm că numărul studenților este mare în comparație cu oferta de clădiri și instituții de învățământ disponibile pentru beduini. Autorul analizează datele și înțelege că expresia suplimentară a decalajelor se reflectă în ratele de participare a studenților beduini în sistemul de învățământ.

Abilitățile școlare ale studenților beduini (studenți și studii superioare). Compararea nivelurilor de performanță a elevilor beduini și ne-beduini este o expresie suplimentară a decalajelor. În ciuda creșterii relative a notelor la test în 2016, este posibil să nu indicăm o îmbunătățire clară și consistentă în rândul studenților beduini din cauza volatilității rezultatelor de-a lungul anilor [16].

Educația tehnologică în comunitatea beduină. Datorită eforturilor Ministerului israelian al Educației din ultimul deceniu de a oferi studenților la cursurile de înmatriculare tehnologică mai multe locuri, există o creștere bruscă a numărului de studenți din populația minoritară în general și populația beduină în special. Avinoam & Levy

[13] scrie că din 2006 are loc o reformă structurală în învățământul tehnologic – profesional și în prezent circa 40% din studiile liceale pentru înscrierea tehnologică în 25 de cursuri de învățare. Din 2006, există o creștere bruscă în rândul tuturor studenților arabi din învățământ; în sectoarele beduine este observată o creștere cu 248%, iar în sectorul druzilor există o creștere cu 190%.

Integrarea societății beduine în învățământul superior. Dezvoltarea învățământului superior în societatea beduină din Israel este una dintre provocările cu care se confruntă societatea beduină și statul Israel. Agbaria [11] susține că societatea beduină din Negev este una dintre societățile care se confruntă cu multe probleme în multe domenii și influențează capacitatea membrilor societății de a se integra în sistemele care contribuie la construirea societății culturale și dezvoltate economic. Unul dintre domeniile care reflectă această dificultate este integrarea tinerilor pe piața muncii și în instituțiile de învățământ superior din Israel. Dganit Levi [19], în articolul său „Integrarea beduinilor în învățământul superior”, susține că există șase motive principale din cauza cărora membrii societății beduine nu se integrează pe deplin în învățământul superior, care ulterior s-au reflectat în dificultatea lor de integrare în sistemul de ocupație israelian. Deși în ultimele decenii a fost înregistrată o creștere a ratei beduinilor care se integrează în învățământul superior, mult mai mult decât în rândul populației evreiești. Este de remarcat că rămâne un decalaj între evrei și arabi, inclusiv beduini, deși acesta se reduce. Totodată autorul evidențiază nu doar barierele, ci și problema selectării cursurilor de învățare, care este o provocare pentru beduini. Simultan, autorul menționează că există o mișcare a studenților către direcții educaționale – economice, dar mai este, în acest sens, „un drum lung”. Aproximativ 20% dintre absolvenții beduini din universități și colegii în anul de studiu 2020-2021 au absolvit școala de educație și formarea profesorilor, ceilalți au absolvit universități sau colegii academice.

Unii dintre absolvenții beduini au studiat în alte domenii precum: științe sociale, medicină și profesii conexe ale sănătății, profesii STEM, arhitectură, drept și agricultură. Datele arată că atât în universități, cât și în colegiile din Israel, cele mai comune trei domenii de studiu în rândul absolvenților beduini în anii 2020-2021 sunt: educație și formare didactică, științe umaniste generale, limbi străine, literatura mondială și studii regionale (multidisciplinare), care nu sunt predate în colegii, reprezintă al doilea cel mai frecvent studiu depus în universități. Graficul „plăcintă” prezintă distribuția disciplinelor de formare în rândul beduinilor din învățământul superior în anii 2015-2021.

În concluziile capitolului doi, autorul, fiind cadru didactic, lector în colegiu, susține că educația este unul dintre principalele instrumente de mobilitate socială în societatea contemporană. În sistemul de învățământ individul dobândește diverse abilități sociale și cognitive care îl ajută să se integreze în mediul său social și economic. Această înțelegere este comună în rândul publicului israelian și, prin urmare, diferite grupuri ale societății se luptă în mod constant pentru resurse și realizări în acest domeniu. Rolul sistemului de învățământ, care pune preț pe reducerea decalajelor sociale, este crearea de șanse egale, percepând că puterea politicii educaționale, care urmărește reducerea decalajelor, va contribui la reducerea viitoare a inegalității sociale și economice.

Este promovată ideea conform căreia statutul societății arabe din Israel, inclusiv drepturile și obligațiile lor personale și colective, s-a constituit în condițiile conflictului israelo-arab care a precedat înființarea statului și după care au urmat provocări, care și-

a extins spațiul în timpul războiului, din 1947. În acești ani, s-a format o politică inițial de separare culturală între poporul evreu - societatea ebraică și membrii minorităților - societatea arabă (în principal) și membrii minorității beduine. Acesta a fost un punct de plecare pentru o politică de discriminare în diverse domenii, inclusiv probleme de religie, politică, investiții și dezvoltare urbană, economie și educație. Deși în ultimii ani, au fost atestate schimbări, la nivel național nu este conștientizată teza, conform căreia: utilizarea adecvată a forțelor pozitive din sectorul minoritar poate contribui la dezvoltarea economiei și societății israeliene în ansamblu. Totodată, analiza diferențelor salariale, de formare, de investiții în locuințe, în soluționarea problemei terenurilor rezidențiale și a investițiilor guvernamentale în crearea de locuri de muncă și investiții în educație, justifică problema investigației. Autorul prezintă o listă lungă de puncte de referință în care se exprimă discriminarea pe fondul apartenenței la minorități, concluzie justificată și în articolul: „*Sisteme educaționale ale minorităților din lume*” [27]. Autorul menționează că societatea arabă, care este cea mai mare populație minoritară din Israel, este discriminată de ani de zile, fără nicio justificare, iar societatea beduină, concentrată în sudul țării, suferă cel mai mult de consecințele discriminării. Concluzia este susținută de o analiză factorială a infrastructurii fizice unde a existat neglijență de ani de zile și, ca rezultat, toate domeniile vieții: educația, angajarea, comerțul și sănătatea, sunt de un nivel scăzut în comparație cu societatea evreiască, a infrastructurii educaționale privind: clădirile, infrastructura tehnologică, prezența și accesibilitatea materialelor de studiu și biblioteci.

Autorul menționează că cooperarea cu liderii schimbării susține un proces accelerat de urbanizare a societății beduine. Statul a lansat un număr mare de proiecte care promovează și se concentrează pe populațiile beduine, de la vârstele grădiniței până la adulți care-și doresc să participe la formarea profesională. Unul dintre grupurile țintă ale programelor sunt femeile din societatea beduină. Activitățile cu acest grup sunt axate pe împuternicirea femeilor, pregătirea lor pentru încadrarea în diverse ocupații și integrarea lor la locurile de muncă. Un alt grup este format din cadrele didactice, preocupate de formarea tinerei generații, care contribuie la îmbunătățirea capitalului uman. În articolul: „*Minoritatea arabă și majoritatea evreilor în sistemul educațional israelian*” [25], autorul susține că astăzi (2019-2022), beduinii nu au resurse comunitare care să permită dezvoltarea economică, populația sudică, care constituie aproximativ 25% din populație, este slabă și segregată, unde fiecare grup lucrează pentru a avansa, fără cooperare cu vecinii săi. Într-o astfel de situație, beduinii sunt cei mai mari perdanți, dar întreaga populație a țării pierde odată cu ei, pe termen lung.

Autorul evaluează contribuția statului la dezvoltarea societății beduine în domeniul educației, referindu-se la problema împuternicirii studiilor STEM. Autorul subliniază că este nevoie de îndrumare academică pentru tinerii beduini de la selecția disciplinelor de liceu, până la etapele de admitere în instituțiile de învățământ superior, iar ulterior, intrarea pe piața muncii și revenirea la etapa de studii avansate. În ultimii ani, societatea beduină a lansat mai multe proiecte pentru a îmbunătăți studiile STEM, combinația de matematică, știință, inginerie și tehnologie, care vizează studii superioare de tehnologie la universități și colegii. Autorul susține că acest lucru se aplică acum doar la aproximativ 3% dintre studenții beduini, iar eficacitatea programului viitor este neclară. De asemenea, sunt evidențiate barierele în calea creșterii și dezvoltării abilităților

tinerilor beduini. Este vorba despre: nevoia de a găsi și recruta profesori cu înaltă calificare, în special, în domeniile tehnologiei avansate, fizicii și biologiei, unde nu există o alegere mare în populația beduină. Este important de menționat că un număr limitat de studenți sunt acceptați în program, reprezentând doar unii dintre studenții cu potențial de a face acest lucru. Alte probleme de abordat includ problema numărului de elevi dintr-o clasă, care depășește maximumul; problemele întârzierilor în achiziționarea de echipamente pentru centre; dificultăți de transport și lipsa legăturii cu alte programe. Altfel spus, programul de centre de excelență nu este un program de urmărire, deși există destul de multe programe în domeniul studenților supradotați și excelenței în diferite clase și în cadre diferite.

În capitolul trei: „*Dezvoltarea capacității de integrare a societății minoritare în sistemul educațional ca factor de dezvoltare a societății și națiunii*”, autorul descrie mijloacele incluziunii grupurilor minoritare în societatea majoritară, folosind integrarea educațională ca factor principal. Politica de incluziune și integrarea minorităților în sistemele de învățământ din lumea modernă sunt folosite ca un factor de unificare și promovare a societăților și comunităților. Acest subiect de cercetare reflectă integrarea membrilor minorității beduine din Israel în societatea majoritară evreiască, ca urmare a politicilor educaționale. În acest capitol autorul și-a propus să prezinte modele aplicative, implementate deja în unele țări, care au făcut față unor provocări, dileme similare cu cele din Israel. Aceste modele au integrat în mod optim comunitățile minoritare, multiplicând formele de satisfacție a necesităților acestora, ceea ce a condus la contribuția civică a minorităților, atestată atât în economie, cât și în societate. Pentru a-și justifica concluziile, autorul valorifică experiența Canadei, o federație de zece provincii și trei teritorii, o monarhie constituțională și o democrație parlamentară. În cele zece provincii există un parlament cu o singură cameră. Șeful parlamentului este „prim-ministrul provinciei”, ales în mod similar la alegerile de prim-ministru în alegerile regionale între partide. Fiecare dintre guvernele provinciei are multe autorități, în special în gestionarea problemelor de educație și sănătate din zona lor. Potrivit lui Sabatier & Berry [9], economia canadiană este o economie de piață liberă, care susține capitalismul la fel ca vecinul său, Statele Unite. Două subiecte principale au influențat politica economică canadiană: echilibrul dintre politica economică gestionată de guvernul federal și diferitele pretenții/dorințe ale provinciei; rata medie scăzută a natalității de 1,4 copii pe femeie (conform Biroului Central de Statistică al Canadei - 2022). Această rată scăzută crește nevoia de imigrare.

Modelul de integrare în economie și ocupație, un model de integrare a minorităților din Canada îl reprezintă cel decizional în domeniul politicilor publice (există un model similar în alte țări). În Canada există două modele principale de integrare a comunităților minoritare în centrele de luare a deciziilor din administrația publică: modelul mixt - care funcționează pentru a asigura participarea minorității francofone în administrație; și un model integrator - care este folosit pentru a promova reprezentarea adecvată pentru grupuri suplimentare la diferite niveluri de burocrație: femei, minorități de rasă, nativi și persoane cu dizabilități. Aceste modele determină administrația superioară să contureze politici care în cele din urmă influențează minoritățile înseși. Principiile modelului se bazează pe egalitatea în ocupație și toate provinciile sunt angajate prin această politică față de Legea privind egalitatea în muncă, integrarea în educație și formare profesională.

Modelul suplimentar aplicat în Canada se referă la egalitate. Sistemul de educație și formare (inclusiv învățământul terțiar) din Canada nu are un minister guvernamental (spre deosebire de Israel). Lucrul surprinzător în sistemul de învățământ canadian este că, deși școlile sunt descentralizate și independente, este unul dintre cele mai egalitare sisteme educaționale din lume. Examinând datele de calificare din Canada, aproape că nu există decalaje între zonele geografice, deși nu există niciun Minister al Educației care gestionează toate districtele. Programul de dezvoltare al comunităților minoritare și a imigranților este prioritatea principală a guvernelor și institutelor provinciei. Într-o mișcare strategică, începută în 2003, sistemul și-a stabilit patru obiective principale: (1) îmbunătățirea generală a realizărilor elevilor, în special a reprezentanților minorităților (2) pedagogie de calitate în care a fost lansat un proiect de alfabetizare verbală și cantitativă pentru îmbunătățirea rezultatelor la citire și matematică în școlile primare, un proiect de creștere a ratei de absolvire a liceului, având standarde și metode de evaluare; (3) sprijinirea politicilor și proceselor, inclusiv mișcări strategice pentru consolidarea măsurării, crearea unui cerc de performanță bun și construirea unei căi de parteneriat prin conducerea locală; (4) echipe de educație recrutate pentru a îmbunătăți procesul strategic.

După ce au ales un nou guvern raional în 2017, raioanele au început o reformă care continuă până în zilele noastre. Reforma, numită „strategia educațională a raioanelor”, care vizează scopul: îmbunătățirea realizărilor academice în școlile primare și liceale, împreună cu creșterea realizărilor academice. Autorul prezintă modelul de integrare a minorităților printr-o schiță care expune acțiunile paralele și reciproce întreprinse în timp care sincronizează politici cuprinzătoare privind importanța integrării minorităților din Canada în societatea locală. Modelul analizat arată că integrarea imigranților și a minorităților în societatea canadiană se face conform interesului național care vede în capitalul uman al acestor grupuri un avantaj semnificativ în construirea unei societăți economice solide, care se bazează pe toate forțele umane, și nu se angajează în excluderea sau discriminarea pe motive etnice sau religioase.

Un alt model de integrare educațională pentru minorități este implementat în Belgia, o democrație parlamentară federală sub o „monarhie constituțională”, care și-a dobândit independența față de Țările de Jos în 1830. Populația Belgiei, în prezent este de aproximativ 11,5 milioane de locuitori, cuprinde două grupuri etnice principale: comunitatea vorbitoare de olandeză, care reprezintă aproximativ 60% din populație și comunitatea vorbitoare de franceză, aproximativ 40% din populație. De la început au fost adoptate legi care permit păstrarea fiecărei culturi comunitare. Iată câteva dintre secțiunile modelului de aplicare: (1) Egalitatea în ocupație - Belgia a soluționat problema egalității prin aderarea la Uniunea Europeană și fiind obligată, prin calitatea de membru de sindicat, să accepte politica ocupațional-economică a Uniunii Europene. În această țară nu există nicio diferență între angajații care sunt minoritari sau localnici. Comunitățile au același acces la locurile de muncă, iar sprijinul și egalitatea sunt proeminente; (2) Integrarea în educație și formare profesională - întregul sistem de învățământ este construit astfel încât fiecare filier minoritar să beneficieze de libertate bugetară și autonomă, cu condiția să îndeplinească cerințele guvernamentale ale legii învățământului obligatoriu (vârsta 6 - 18 ani). Minoritățile nu se simt minoritare, deoarece cu ani în urmă au dobândit libertatea deplină de acțiune în stabilirea conținutului de învățare, cerințele lingvistice etc.

O experiență valoroasă a acumulat în acest subiect Slovenia, care până în 1991 a fost o republică din federația iugoslavă, iar astăzi trăiesc în ea diverse minorități din întreaga zonă. În prezent, populația Sloveniei este de peste două milioane de oameni, dintre care 83% sunt sloveni. Grupurile minoritare includ sârbii (2%), croații (1,8%) bosniaci (1,1%) și alții, care sunt 12%. Constituția stabilește că statul va garanta drepturi tuturor comunităților și le va proteja. Limba oficială în Slovenia este slovena. Educația orientată către integrarea economică este bazată pe principiile: (1) Egalitatea în ocupație - în Slovenia nu există excluderea grupurilor minoritare în toate aspectele economico-ocupaționale. Nu există nicio diferență sau preferință pentru un angajat pe baza apartenenței sale la comunitate și n-au existat cazuri de discriminare pe această bază; (2) Integrarea în educație și formare profesională - administrația slovenă leagă în mod firesc sistemul de învățământ cu produsele economice (industrie, servicii și ocuparea forței de muncă).

Declarația ONU din 1990 privind minoritățile solicită țărilor în limbaj pozitiv să apere existența identității naționale, etnice, culturale, religioase și lingvistice a minorităților și să încurajeze condițiile pentru promovarea acestora, luând în același timp mijloace constituționale și alte mijloace. Autorul prezintă principalele linii de politică descriind integrarea tipică pentru condițiile și limitările fiecărei țări. În Israel integrarea are loc fie prin alegere, fie prin lipsă de atenție de ani de zile, într-o realitate în care membrii minorităților sunt discriminați atât pe aspectul ocupațional, cât și pe cel al infrastructurilor educaționale. În comparație cu ceea ce se face și este acceptabil în țările prezentate, statul Israel nu acționează pentru binele tuturor cetățenilor săi, chiar dacă înțelege necesitatea și interesul de a promova populația pentru a spori contribuția ei economico-culturală.

În paragraful doi: *„Îmbunătățirea politicilor și propunerea de soluții pentru integrarea societății beduine în sistemul de învățământ din Israel”*, autorul propune mai multe soluții pentru soluționarea problemei de cercetare, pentru corectarea situației existente. Ca parte a schiței de politici propuse, autorul evidențiază patru aspecte principale ale integrării cu succes a societății beduine în sistemul educațional israelian, pentru a produce o tendință mai pozitivă în integrarea economică, educațională, culturală și politică a societății beduine în cadrul societății evreiești. Accentul din liniile de politică se referă la următorii factori: (1) educație; (2) angajare; (3) bugetele autorităților și creșterea capacității lor organizatorico-financiară; (4) Un sentiment de securitate personală. Factori au fost aleși din motiv că, în opinia autorului, împreună pot crea un plic pentru abordarea problemei, fiecare factor depinde de celălalt, iar succesul unuia va contribui la succesul celui de-al doilea și așa mai departe.

Dezvoltarea sistemului și infrastructurii de învățământ. Sistemul de învățământ este preocupat de societatea beduină în diferitele etape ale educației, de la etapa preșcolară până la învățământul superior academic și ne-universitar:

- **Abordarea ratelor relativ scăzute de participare a copiilor preșcolari în sistemul de învățământ.** Sistemul de învățământ va oferi copiilor abilități verbale, cognitive și sociale aflate deja în etapa preșcolară.
- **Abandonul din sistemul de învățământ la etapa școlară.** Abordarea abandonului școlar al numeroșilor studenți beduini este una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă sistemul de învățământ, deoarece are implicații negative pentru întregul curs al vieții prezente și viitoare al adolescenților. Pentru a aborda problema

abandonului școlar și/sau neapariției în cadrele educaționale, sunt propuse soluții, inclusiv o recomandare de implementare a trei programe de prevenire a abandonului școlar: programul coordonatorilor de perseverență, programul „Nachshon” și un program de integrare a studenților în industrie.

- **Abordarea nivelului scăzut de performanță academică la examenele de înmatriculare.** Pentru a soluționa problema, autorul recomandă următorii pași: Activați programul „subiect de înmatriculare”, care funcționează în societatea evreiască, dar nu funcționează în societatea beduină. Ca parte a recomandărilor oferite, autorul își propune să evidențieze pachetul operațional necesar pentru realizarea recomandărilor de cercetare într-o manieră autentică și de calitate. În acest scop, se solicită administrației să abordeze următoarele aspecte: (1) Lipsa coordonării între două sisteme bugetare. (2) Lipsa transportului. (3) Dificultăți de personal. (4) Operarea unui program pe baza unei singure clase.
- **Educație tehnologică pentru studenții societății beduine.** Se propune încorporarea următoarelor programe: (1) Traseu pentru continuarea studiilor practice de inginerie și tehnician (clasele 13-14). (2) Actualizarea rutelor de învățare și deschiderea altora noi. (3) Dezvoltarea profesională a personalului didactic.
- **Încurajarea studenților excepționali în cadrul comunității beduine.** Autorul urmărește să integreze un program pentru dezvoltarea excelenței și cultivarea celor supradotați. Un astfel de program ar întări locul societății beduine în propriile aprecieri, și mai ales față de restul grupurilor sociale (societatea evreiască și societatea arabă).

Creșterea ocupării forței de muncă în societatea beduină. Recomandările autorului cu privire la această problemă gravitează în jurul unui număr de măsuri strategice și operaționale care, atunci când sunt implementate împreună, vor duce la o creștere treptată a ratelor de ocupare. Evident, un astfel de pas ar accelera integrarea generală a societății beduine cu restul grupurilor de populație. Acești pași sunt împărțiți în **răspunsuri pe termen scurt și pe termen lung.**

Pe Termen Scurt - Se recomandă înființarea a 6 centre de orientare pentru angajare în localitățile Rahat, Arara, Lakia, Tel Sheva, Neve Midbar și El Kasum, care să fie adăugate la centrele Hura și Segev Shalom. Un alt centru care urmează să fie deschis în viitor în așezarea Kasifa. Guvernul ar trebui să bugeteze și să solicite o legătură directă între centrele de angajare și orientare din comunitățile evreiești și centrele de orientare pentru populația beduină. Activitățile centrelor de orientare au puncte proeminente: (1) Recrutarea unui personal profesionist și pregătirea acestuia, în mare parte din populația locală. (2) Inițierea de activități unice adaptate caracteristicilor culturale ale populației beduine, pentru a-i încuraja să se integreze în muncă. De exemplu, activități comunitare, formare profesională unică, organizare de târguri de angajare și forumuri comunitare, și pentru oameni de afaceri. (3) Dezvoltarea relațiilor cu marii angajatori, creând în același timp o imagine pozitivă pentru activitate.

Pe termen lung – Autorul recomandă o serie de măsuri strategice legate de investițiile în dezvoltarea infrastructurii economice a ocupării forței de muncă în zonele rezidențiale ale societății beduine. Pentru a promova astfel de planuri, administrația și factorii de decizie trebuie să depășească o serie de obstacole și provocări: (1) Lipsa angajamentului antreprenorilor: Adesea, dezvoltatorii cărora li s-a alocat teren în zone industriale nu îndeplinesc acordul în ceea ce privește terenul, utilizarea și/sau programarea. (2) Managementul

zonei industriale: O componentă semnificativă a succesului unei zone industriale se referă la forța organismului care o gestionează. (3) Lipsa forței de muncă locale educate și profesioniste îi face pe angajatorii din zonele industriale să recruteze lucrători potriviți (o problemă care ar trebui rezolvată prin valorificarea educației în societatea beduină). (4) Oferirea de stimulente angajatorilor printr-o rută de angajare pentru populația beduină (care include uneori formare profesională).

Bugetele autorităților și cultivarea capacității lor organizațional-economice. Există 9 autorități beduine în Israel. Se recomandă ca toate autoritățile să pregătească un plan de lucru, bazat pe obiective și rezultate pentru fiecare an. Autoritățile beduine vor pregăti planuri de lucru detaliate pentru utilizarea bugetelor care le sunt alocate în cadrul Programului de abilitare a guvernului. Planurile de lucru vor fi supuse unui proces de aprobare de către Ministerul de Interne. Acesta va cuprinde sute de proiecte alese de autorități, atât dintr-un „coș de proiecte” propus de minister (propus deja de mai multe ori), cât și pe baza nevoilor definite de autorități. Proiectele alese sunt diverse și includ servicii continue, precum și planuri de dezvoltare unică.

Securitatea personală în societatea beduină. În Israel se aud multe voci cu privire la comportamentul minorităților beduine, în special în regiunea de sud. În același timp, nu se face referire la securitatea personală a familiilor, care suferă și de valurile de violență care au loc în cadrul societății beduine, în așezările din sud. Un program național în statul Israel, se numește „Orașul fără violență”. Cu regret acesta nu este implementat în localitățile beduine și, prin urmare, autorul caută să-l aplice în cele 9 localități. Acest lucru necesită uneori separarea între grupuri, așa cum se obișnuiește în școala religioasă și ultra-ortodoxă (în societatea evreiască), care evită să accepte elevi ale căror familii nu îndeplinesc standardele lor religioase. Cu toate acestea, există autorități locale, directori de școli și factori de decizie în ambele societăți (evreiești și arabe) care cred că integrarea adaugă valoare dincolo de ființa civică în evoluție, mai ales în circumstanțe economico-sociale. Iată câteva exemple care aplică unele dintre ideile actuale ale tezei. Pentru a ilustra propunerea sa autorul prezintă, în opinia sa, cel mai bun model de integrare educațională a minorităților beduine. Pentru a concentra recomandările și modalitățile de abordare a acestora, inclusiv punctele de interfață, relațiile de lucru și ajustările necesare autorul își prezintă recomandările în Figura (2): **Structura mecanismului și conținutului pentru implementarea integrării societății beduine** (din teză). Iată exemplele pentru unele proiecte implementate:

Institutul de învățământ liceul Ort Abu-Tlul din societatea beduină a demarat în ultimele luni câteva proiecte comune cu autoritatea locală Yeruham. În cadrul asociațiilor mixte au loc mai multe programe de îmbogățire școlară începute în septembrie 2020 în institutul de învățământ liceul Ort Abu-Talul din localitatea Neve Midbar. Iată câteva dintre activitățile comune: (1) Cursul asociației „Ofanim” pentru îmbogățirea științelor – ghiduri științifice, vorbitori de arabă și ebraică cu experiență, desfășoară acest program; (2) Consolidare academică pentru 30 de elevi din clasele a X-a și a XI-a – lecții săptămânale de ebraică, engleză și matematică; (3) „Prieten telefon” – un proiect care vizează îmbunătățirea elevilor școlii ebraice prin apeluri telefonice săptămânale cu școala de fete religioase din Yeruham, însoțite de echipa didactică;

El-Nur în orașul Rahat. Un efort comun al autorului și al managerului școlii, domnul Khaled ElZiadna, a adus promovarea unor programe care integrează abilitățile

individuale ale elevului și nevoile sale socio-emoționale ca cetățean, membru minoritar în societatea israeliană. Școala derulează în prezent mai multe proiecte care promovează integrarea între cele două societăți, iar, pe de altă parte, se preocupă de viitorul său economico-ocupațional: (1) Programul „Viața comună în Negev” – întâlniri între școlile evreiești și beduine din Negev; (2) Proiect de dezvoltare a competențelor școlare și viitoare cariere. Activitatea asigură îmbogățirea educațională în știință, tehnologie, inginerie și matematică (STEM) a elevilor care locuiesc la periferie, pentru a le oferi șanse egale și a reduce decalajele din educația informală; (3) Programul „Academia în liceu” – divizia superdotată în cooperare cu conducerea școlii, autorul și autoritatea locală au reușit să promoveze programul „Academia în liceu”; (4) Proiectul „Formare profesională pentru tineri” este important pentru că ajută adolescenții imigranți care nu s-au adaptat la programa obișnuită de liceu;

De asemenea, **municipalitatea Neve Midbar** a decis să adopte unele dintre ideile autorului în dezvoltarea educației informale. Prin urmare, a stabilit, în cooperare cu autorul, mai multe proiecte de dezvoltare a leadershipului local care se vor ocupa de formarea generației viitoare de lideri în domeniile social-economice: (1) programul Yuvalim (الويالات) al municipiului Neve Midbar; (2) programul ISTEAM (Innovation Science Technology Engineering Arts Mathematics) – un program inovator în dezvoltare, implementat în cadre educaționale și adus autorității locale; (3) Proiectul „sera” (دفيئة) – „sera” un program educațional exclusiv de un an pentru absolvenții de liceu în condiții de internat complet; (4) Formare profesională pentru adulți – proiectul „Eshbal” (أسد شاب), deschis în colaborare între autoritatea locală și Ministerul Muncii și profesori 259 tineri beduini, care cuprinde discipline practice de inginerie, predate în colegii supervizate, absolvenții vor fi integrați în industria locală.

În tabelul 4. **Rezumatul aplicării activității de integrare educațional-economică în societatea beduină** autorul susține că cele patru organizații care au adoptat ideile tezei și unele dintre recomandări au știut să se adapteze la realitatea din localitatea lor/institutul de învățământ și reușesc să realizeze potențialul existent pentru cea mai bună integrare a tinerilor și adulților în societatea israeliană. Sistemul de învățământ israelian nu percepe societatea arabo-beduină din Negev ca parte integrantă a societății israeliene, prin urmare serviciile educaționale oferite erau puține. Potențialul școlarizării și educației în promovarea comunității arabo-beduine, adaptarea acesteia la procesul de modernizare și integrarea pe piața muncii israeliană, a fost insuficient și nu a întrunit spiritul secolului XXI. Șansa de a îmbunătăți capacitatea sistemului este foarte slabă dacă politica actuală va continua. Aplicațiile menționate mai sus sunt puține în comparație cu ceea ce este necesar și așteptat de la o țară cu cetățeni care, deși fac parte dintr-un grup minoritar, sunt totuși cetățeni cu drepturi egale. Examinarea și analiza modelelor altor țări (Finlanda, Germania, Norvegia, SUA, Canada) arată interesul național al acestora pentru implementarea principiului egalității și a egalității de șanse tuturor membrilor societății. Statul Israel, conform opiniei cercetătorilor, se angajează să recunoască nu numai cultura evreiască, ci și alte culturi prezente în societatea israeliană. Este un rezultat necesar dacă dorim să avem o coeziune socială adecvată, esențială pentru existența societății israeliene. Factorii de decizie și responsabilii de politici trebuie să dezvolte „concepția de unitate care nu se bazează pe planeitate și unitate, ci pe respectul pentru diversitate în societate” [42]. Pe acest fond, valoarea

constituțională a demnității umane în Israel necesită recunoașterea valorii culturale a tuturor grupurilor societății israeliene, în sensul recunoașterii multiculturalității pe care autorul a valorificat-o pe parcursul tezei. Amintim că respectarea multiculturalității, a unității prin diversitate nu înseamnă renunțarea la caracterul evreiesc al țării. Este vorba despre multiplicarea formelor de colaborare, de conlucrare a diferitor grupuri sociale, cointeresate în dezvoltarea durabilă a societății israeliene.

În *Concluziile capitolului trei*, în baza rezultatelor analizei modelului politicii de includere și integrare a minorităților din întreaga lume, autorul menționează că în fiecare țară în care există un discurs politic-stat despre includerea grupurilor minoritare care sunt și/sau au intrat în țară. Absorbția minorităților reprezintă o necesitate reală, în ultimul deceniu, din cauza intensității migrației, la nivel global și regional. Această realitate a determinat guvernele să adopte decizii, să propună politici ordonate care să permită existența minorităților pe teritoriul statului, să definească avantajele și dezavantajele care decurg din procesul migrației. Am asistat la realitatea migrației în masă către continentul Europei din 2012 și la realitatea de decenii a migrației către Statele Unite, Australia și alte țări. O parte din țări văd existența minorităților ca un avantaj în termeni naționali (economic, social, ocuparea forței de muncă), promovând o politică egalitară de drepturi egale pentru toate grupurile din comunitate.

Un model de succes pentru integrarea minorităților în sistemele naționale poate fi găsit în Canada. Din modelul canadian putem folosi teza: „spiritul de egalitate națională” este condus de un interes politic de a reglementa migrația și sosirea minorităților din nevoi economico-sociale și constă în promovarea unei politici de alegere informată a imigranților, selectând astfel capital uman de calitate. Prin urmare, succesul la teste internaționale nu este departe. Statul implementează programe de dezvoltare comunitară, bazate pe autonomia operațională a raioanelor și provinciilor. Sistemul de auto-gestiune al instituțiilor de învățământ permite contactul direct cu familiile minoritare, făcând astfel posibilă îngrijirea fără intermediari. Politica de egalitate în muncă, conform căreia toți angajatorii sunt obligați prin Legea privind echitatea în muncă, să respecte principiul egalității, prin oportunitățile de angajare sau beneficiile aferente oferite fiecărei persoane. Pentru atingerea acestui scop, legea urmărește să corecteze inferioritatea în condițiile de angajare a membrilor a patru „grupuri țintă”: femei, nativi, persoane cu dizabilități și membri ai grupurilor minoritare. Sistemul de educație și formare (inclusiv învățământul terțiar) din Canada funcționează fără un minister guvernamental, spre deosebire de statul Israel. Ceea ce este surprinzător la sistemul de învățământ canadian este că, în ciuda descentralizării și independenței școlilor, acesta este unul dintre cele mai egalitare sisteme de educație din lume.

Modele valoroase de integrare a minorităților în sistemele de stat (angajare și educație) găsim în Belgia (cu o minoritate germană și olandeză) și Slovenia. Aceste țări au aranjamente în domeniul ocupării forței de muncă din cauza subordonării legislației Uniunii Europene a muncii. Prin urmare, nu există discriminare în muncă între minorități. Motivul angajării este economico-profesional. Mai mult, fiecare „regiune culturală” își determină propria politică de educație – autonomia pedagogică, care se află sub reglementare guvernamentală și are buget public. În ceea ce privește integrarea în învățământ, s-a constatat că autonomia pedagogică privind curricula, realizarea unui contur pentru multiculturalism în curricule și o politică de sprijin pentru învățământul

terțiar se aplică întregii populații, indiferent de gen. Și în Slovenia, o țară care a trecut prin multe răsturnări politico-sociale, există legi și reglementări de bază pentru dezvoltarea economică a comunităților minoritare (centre de angajare, infrastructură de transport, formare profesională). Și în acest caz, interesul național principal este definit de considerațiile economice decât de cele etnico-naționale. Autorul susține că furnizarea de soluții trebuie realizată ca un complex de acțiuni guvernamentale și locale, pentru a îmbunătăți profesional și corect situația societății beduine. Nu mai este loc de soluții parțiale de care să beneficieze puțin populația, dar care în practică nu oferă o soluție adecvată unei probleme serioase. Concluzia este justificată în articolul: „*Bariere în calea egalității în sistemul educațional arab*”[28], în care se menționează că integrarea în educație este un prim pas, hotărât și necesar pentru integrarea populației minorității beduine în societatea israeliană. O astfel de politică este deja implementată cu membrii minorităților arabe, în special în nordul țării, dar din anumite motive, nu și cu populația beduină din sud. Accentul în politicile reînnoite include următorii factori: (1) educație; (2) angajare; (3) bugetele autorităților și creșterea capacității lor organizatorico-economice; (4) Un sentiment de securitate personală. Din gama de soluții propuse pentru integrarea minorităților în sistemul de învățământ, prioritară este dezvoltarea sistemelor și infrastructurilor de învățământ, prima este infrastructura fizică. Este nevoie de investiții în clădiri școlare, săli de clasă, săli de știință, săli comunitare, săli anexe pentru deținătorii de rol, accesibilitatea trotuarelor și parcare adecvată. În plus, aspectul pedagogic și varietatea nevoilor, lacunele care există până în prezent complică situația. Tratatamentul necesar trebuie să înceapă încă din copilărie, să continue la vârstele de școală primară și la vârstele de liceu, unde nivelul de încredere a publicului în sistemele de învățământ ale statului este la un nivel scăzut fără precedent. Tratatamentul ar trebui să se concentreze atât pe aspectul emoțional-cultural, cum ar fi construirea încrederii comunității în soluția sistemului de învățământ la dificultățile economico-ocupationale, cât și pe aspectul formare-profesională care va conduce în cele din urmă la o adaptare corectă și egală față de publicul israelian în ansamblu. În plus, trebuie să existe o abordare separată a problemei fetelor și femeilor în societatea beduină.

CONCLUZII SI RECOMANDARI

Concluzii

1. Integrarea grupurilor minoritare în textura populației majoritare este o disciplină preluată din științele politice și însoțește politica globală și ordinea guvernamentală de secole. Națiunile și oamenii au avut dilema cum să integreze grupurile sociale și pe ce teme ideologic sau interes național de-a lungul istoriei omenirii. Abordările, teoriile, termenii și gândirea politică au condus, în multe cazuri, la constituirea atitudinii naționale în aprecierea grupurilor minoritare și în procesele de integrare a acestora în instituțiile statului. Termeni ca integrare sau alternativ segregare, mai ales în spațiul educațional, au condus populațiile să fie asimilate sau separate de alte grupuri. Această situație provoacă relații ostile, înstrăinare civică pe motive etnice și discriminare. Un astfel de proces dăunează sistemului social, poate provoca dezintegrare social-economică.

2. În societatea contemporană problema principală discutată politic și public este integrarea în educație. Dintre perspectivele discuțiilor academice, care au fost expuse în primul capitol, instituția de învățământ (ca în figura 1.1, modelul american) se remarcă

drept factor-cheie care poate aduce toți „jucătorii” împreună printr-un efort național, cu impact asupra minorităților care se vor integra și asupra comunității majoritare, care va câștiga cetățeni contributory la dezvoltarea durabilă a tuturor aspectelor vieții sociale. În articolul: „*Minoritatea arabă și majoritatea evreilor în sistemul educațional israelian*” [25], autorul prezintă beneficiile unei asemenea integrări.

3. Aplicarea metodei analiza comparată i-a permis autorului să caracterizeze procesul de integrare a minorităților în sistemul educațional în statul Israel și să elucideze specificul fiecărei perioade. În baza studiului realizat, autorul conchide că situația actuală a populației minoritare în general și a minorității beduine în special, este rezultatul politicii de discriminare. Există un decalaj serios între datele impresionante din rapoartele guvernamentale despre investițiile fizice, înființarea infrastructurilor educaționale, ocupaționale și culturale și realitatea sumbră a neglijenței, exprimată în aceste zile în valuri de violență ale membrilor minorității beduine din sud.

4. În analiza integrării defectuoase a minorităților (figurile 2.5-2.8 din teză) și a societății beduine (figura 2.9 din teză), autorul observă că liniile politice de discriminare a minorităților pe fundal cultural – religios continuă și chiar „crește”, devenind mai semnificativ datorită extremismului și procesului de distanță mental-psihologică a minorităților beduine față de vecinii lor, societatea majoritară - societatea evreiască și chiar a altor membri ai minorității arabe (rezidenții minorității din nordul Israelului). Lipsa infrastructurii fizice și umane (standarde de poziții manageriale și profesionale, lipsa echipelor de putere și a profesiilor educaționale conexe) îi înlesnește pe membrii minorității beduine către profesii neeconomice (figurile 2.10-2.11 din teză), ceea ce îi conduce la angajare cu venituri relativ mici (învățătură), bunăstare, agricultură – tabelul 2.3- din teză), și rămânerea constantă în starea de sărăcie.

5. Obiectivul strategic al politicii interne și externe al Republicii Moldova este integrarea în Uniunea Europeană, funcționalitatea căreia este asigurată de respectarea principiului: *unitate prin diversitate*. Acesta solicită instituțiilor statului să elaboreze și să adopte politici educaționale axate pe integrarea reprezentanților minorităților în societatea moldovenească, pe conservarea și conștientizarea propriilor identități etno-culturale.

6. În Republica Moldova există un cadru legislativ și instituțional pentru protejarea și promovarea drepturilor minorităților. Totodată este recunoscut faptul că o atenție insuficientă se oferă planurilor/programele de includere a minorităților în societatea moldovenească, participării lor la viața publică și în procesele electiv.

7. Și în Republica Moldova, la fel ca și în alte state democratice, educația reprezintă domeniul de interes prioritar, apreciat de minoritățile etno-culturale. Educația prin potențialul său enorm de influență și construcție rămâne pilonul de bază în consolidarea și unificarea statului prin învățarea limbii și culturii românești, precum și prin păstrarea identității culturale a minorităților etnice. Astfel poate fi consolidată coeziunea societății moldovenești.

Recomandări

1. Conform constatărilor revizuirii literaturii de specialitate, capitolul de analiză a sistemelor locale, politico - economice - educaționale, autorul vine cu câteva recomandări, implementarea cărora poate conduce la schimbarea tiparelor și paradigmelor în ambele societăți, societatea majoritară - societatea evreiască, și societatea minoritară - societatea arabă, beduină. Pentru integrarea cu succes a societății beduine în

sistemul de învățământ israelian, în vederea realizării unui trend mai pozitiv în integrarea economic-educațional-culturală și politică a societății beduine în societatea evreiască, majoritară, în politicile educaționale accentul va fi pus pe: educație, ocupație, bugetele autorităților locale și dezvoltarea capacității de organizare economică, persoane, îndeosebi simțul securității.

2. Sunt necesare schimbări pentru dezvoltarea sistemelor și infrastructurilor educaționale în societatea beduină. Există mai multe „joncțiuni” problematice care ocupă sistemul de învățământ al societății beduine de la etapa preșcolară până la învățământul academic și ne-universitar post-secundar. Aceste trebuie să includă:
 - 2.1 Răspunsul la ratele relativ scăzute de participare a copiilor mici în sistemul educațional. Sistemul județean și conducerea locală trebuie să găsească o modalitate de a crește participarea copiilor mici în cadrele educaționale.
 - 2.2 Dezvoltarea curriculei pentru vârste fragede care să pună accent pe abilitățile lingvistice, cognitive și sociale deja în etapa preșcolară.
 - 2.3 Program strategic finanțat de guvern și autoritățile locale pentru prevenirea abandonului școlar (așa cum se recomandă în figura 2).
 - 2.4 Implementarea unui program care să se ocupe de rezultatele școlare scăzute la examenele de bacalaureat.
3. Sunt necesare acțiuni orientate spre îmbunătățirea capacității de operare a programelor și proiectelor care contribuie la integrarea deplină. Printre acestea importante sunt:
 - 3.1 Coordonarea între cele două sisteme de bugetare. Sistemul este obligat să coordoneze bugetul pe an calendaristic (ianuarie - decembrie) sau an de studiu israelian (septembrie - iunie).
 - 3.2. Extinderea semnificativă a sistemului de transport al studenților.
 - 3.3 Tratarea integrării forței de muncă și reglementării.
 - 3.4 Bugetarea programelor perene.
4. Considerăm importantă multiplicarea formelor de educație tehnologică în societatea beduină. Puterea autorităților locale din Israel de a prelua bugete confirmă importanța integrării așezărilor beduine ca parte inseparabilă a procesului de formare pentru integrarea socială deplină în aspecte ocupaționale - economice.
5. În domeniul ocupațional, autorul recomandă înființarea de centre locale de angajare, când viziunea principală este „*creșterea ratei de ocupare a populației beduine din Negev, diversificarea surselor de angajare pentru a crește integrarea celor care sunt angajați în economia israeliană*” [19]. Prin urmare, autorul recomandă pe termen scurt să fie adoptat un program de stimulare a angajatorilor de către Ministerul Economiei. De asemenea, se recomandă stabilirea unui mecanism de colectare a informațiilor privind cerințele pieței muncii din zona de sud și concentrarea acestora pentru a facilita procesul de formare și creștere a șanselor participanților de a găsi un loc de muncă după absolvire. Pe termen lung, autorul recomandă luarea mai multor măsuri strategice legate de investițiile în dezvoltarea infrastructurii economico-ocupaționale, cum ar fi fabrici, centre de ocupare cu beneficii naționale în fiscalitate sau construirea de imobile în zonele de locuit ale societății beduine.
6. Adaptarea realității societății beduine la secolul XXI poate fi realizată prin:
 - 6.1 Îndrumarea autorităților cu privire la ceea ce se așteaptă și li se cere să facă (planuri de lucru, proceduri de urmare).

- 6.2. Se recomandă o gândire comună a ministerului și a autorităților cu privire la angajarea continuă a expertului.
- 6.3. Sunt necesare instrumente de a ajuta autoritățile să îmbunătățească capacitatea de colectare a impozitelor orașului.
- 6.4. Se recomandă găsirea unei modalități de îmbunătățire a forței de muncă în autoritățile locale.
- 6.5. Ministerul de Interne să încurajeze și să promoveze numirea de directori executivi profesioniști și cu experiență în autorități.
7. Extinderea Programului „un oraș fără violență”, care crește capacitatea autorităților locale de a face față violenței și diferitelor ei aspecte, în cinci domenii de bază: aplicarea legii, educație, bunăstare, timp liber și comunitate. Autorul își dorește aplicarea acestuia în cele 9 localități.
8. În Republica Moldova este necesară promovarea unor politici etnice nediscriminatorii, orientate spre integrarea graduală și complexă a minorităților, care să contribuie la creșterea gradului de reprezentare politică a minorităților. Responsabilii pentru elaborarea și implementarea Planurilor de acțiuni în domeniul instruirii și educației ar putea valorifica bunele practici expuse în teză, ale statelor: Finlanda, Țările de Jos, Estonia, Suedia, Marea Britanie, SUA, Australia. Cu atât mai mult că, în urma războiului din Ucraina, Republica Moldova a primit un număr impunător de refugiați, zeci de mii dintre care s-au înscris în instituțiile educaționale.

BIBLIOGRAFIE

Bibliografie în limba engleză

1. ALBA, R. Bright vs. blurred boundaries: Second-generation assimilation and exclusion in France, Germany, and the United States. *Ethnic and Racial Studies*, vol 28 (1), 2005. Pp. 20-49. Retrieved from: <https://doi.org/10.1080/0141987042000280003> (18.11.22).
2. ALBERTINI, M., MANTOVANI, D., & GASPERONI, G. Intergenerational relations among immigrants in Europe: the role of ethnic differences, migration and acculturation. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, vol 45 (10), 2019. Pp. 1693-1706. Retrieved from: <https://doi.org/10.1080/1369183X.2018.1485202> (12.11.22).
3. BANKS, J. A. Multicultural education: Goals, possibilities and challenges. In C. F. Diaz (Ed.). *Multicultural education in the 21st century*, Pp. 11–22. New York, NY: Addison-Wesley. New York, NY: Addison-Wesley.
4. GEHRKE, N.J. A look at curriculum integration from the bridge. *The Curriculum Journal*, vol 9 (2), 1998. Pp. 247-260. Retrieved from: <https://doi.org/10.1080/0958517970090209> (25.11.11).
5. Government of Netherland – 2021. <https://www.government.nl/> (20.11.22).
6. HARGREAVES, A. GOODSON, I., & SACHS, J. *The Activist Teaching Profession*. Buckingham: Open University Press, 2003. ISBN:0335208185.
7. HOLM, G., LONDEN, M. The discourse on multicultural education in Finland: education for whom? *Intercultural Education*, vol 21 (2), 2010. Pp.107-120. Print ISSN: 1467-5986 Online ISSN: 1469-8439.
8. OECD data – information of education systems and economic data – 2021. <https://data.oecd.org/> (21.11.22).

9. SABATIER, C., BERRY, J.W. The role of family acculturation, parental style, and perceived discrimination in the adaptation of second-generation immigrant youth in France and Canada. *European Journal of Developmental Psychology*, vol 5 (2), 2018. Pp. 159-185. ISSN: 1740-5629.

Bibliografie în limba ebraică

10. ABU – ASBA, H., FRESCO, B. & ABU – NASRA, M. *Dropout of students in Arab, Bedouin and Druze education: Summary report*. Jerusalem: Published by the Ministry of Education in Israel, 2013. Pp. 71- 122. Retrieved from <https://ecat.education.gov.il> (8.12.22)
11. AGBARIA, A. Informal education in Palestinian society in Israel. In: S. Rumi and M. Shmida (eds.), *Informal education in a changing reality*. Jerusalem: Magnes Press, 2017. Pp. 295-314.
12. AL -HAJJ, M. Education among the Arabs in Israel: control and social change. Jerusalem: Magnes Press, 2003. Pp. 92 - 113.
13. AVINOAM, M., LEVI, H. Bedouin of the Negev and the State of Israel: On Culture, Environment and Policy. *Journal of Ecology and the Environment* 3 (1), 2012. 112-119.
14. BEN – PORAT, G., YONA, Y., & BASHIR, B. Public policy and multicultural societies. Jerusalem: Van liar Institute, 2016. Pp. 118 – 139.
15. CBS – Central Bureau of Statistical in Israel – data. 2022. <https://www.cbs.gov.il/he/pages/default.aspx> (23.4.22).
16. EFRATI, A. The Demographic Threat: Israelis Abandon the Negev and the Galilee. *Strategic Assessment* vol 20 (3), 2017. 86–102 Pp.
17. GRA, R. *The Book of Arab Society in Israel (8): Population, Society, Economy*. Jerusalem: Van Liret Institute, 2016. Pp. 161 – 175. Retrieved from: <https://www.vanleer.org.il/publication/>
18. HERMON, R., PORAT, H., FELDMAN, T., KRICHLI – KATZ, T. Employment Discrimination in Israel- A Differentiated approach. *The Israeli Democracy Institute - Center for Government and Economy, Policy Research* vol 121, 2018. Pp. 34 - 46.
19. LEVY, D. Integration of Bedouins in Higher Education "Pilot Assessment "Gate to the Academy". Sapir Academic College, Myers-JDC-Brookdale Institute Engel Berg Center for Children and Youth, 2018. Pp. 47 – 86.
20. SMUHA, S. *Do not break the tools: Arab-Jewish Relations Index in Israel 2015*. The Israel Democracy Institute, in Jerusalem and Haifa, 2016. Pp. 128- 139. ISBN: 978-965519-1585.
21. SVIRSKY, S., DAGAN- BUZAGLO, N. Differentiation, inequality and loosening control: a snapshot of Israeli education. Tel Aviv: Adva Center, 2009. Pp. 22- 41. Retrieved from: <https://adva.org/wp-content/uploads/2015/08/bidul-ve-e-shivion-bachinuch.pdf> (20.11.22).
22. YESHIV, A., KLEINER – KASSIR, N. *Arab women in the Israeli labor market: characteristics and policy measures*. Jerusalem: Bank of Israel, Research Division, 2012. Pp. 31 – 39.

Bibliografie în limba română:

23. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova privind aprobarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027, nr.1464 din 30.12.2016, <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=369024> ,Accesat: 15.01.2023.
24. Legea învățământului, Monitorul Oficial, 09.11.1995, Nr. 62-63, Art. 692.
25. Legea privind statutul juridic special al Găgăuziei (Gagauz-Yeri), Art. 12, p. (2).
26. GRIMALSCHI, Anatolii, Politici educaționale. În : Nantoi O., Iovu A., Boțan, I. Cantarji, V. Reabcinschi, V. Gremalschi. A. Integrarea grupurilor etnice și consolidarea națiunii civice în Republica Moldova. Chișinău, 2012, 220 p.
27. Putină, N., Iațco M., Representation of ethnic minorities in Republic of Moldova: a framework for an analysis of Gagauz ethnic minority representation. Editura Universității Oradea, nr. 22, 2016, pp. 75-86.

PUBLICAȚIILE AUTORULUI LA TEMA TEZEI

1. Capitole în Monografii colective

1. **ROSCA, L., ALVAKILI, N.** Sistemul educational din Israel. Analiza modelelor de integrare socială a minoritatilor naționale. Chișinău: INTERCONEXIUNILE INTEGRĂRII SOCIALE ȘI CONSOLIDAREA SISTEMULUI NAȚIONAL DE SECURITATE, Monografie colectivă. - Chișinău: Academia de Administrare Publică din Moldova, (tipogr.,Print-Caro”), 2022. P. 204 – 244. ISBN 978-9975-165-06-8, https://ibn.idsi.md/ro/book_view/108 .

2.2. Articole în reviste științifice

2. **ALVAKILI, N.** Barriers to equality in the Arab education system. *Ялта. Проблемы современного педагогического образования. Выпуск 65(2). 2019.* Pp.18-19 (0.1 p.s.) ISSN 2311-1305 9772311 130004.
3. **ALVAKILI, N.** Barriers and obstacles in integrating the Bedouin community into the higher academic corps in the State of Israel. Al Arab Social newspaper. Available at: <https://www.alarab.com/Article/1031630> .(In Arabic; Internet view).

2.3. Articole publicate în reviste din Registrul Național al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

4. **ALVAKILI, N.** Arab minority and Jews majority in the Israeli education system. *Chishinau: ECOSOEN. Stiinte economice, sociale si ingineresti. Anul 1, nr. 3,4, 2019.* Pp. 91-95 (0.25 p.s.). ISSN 2587-344X. Categoria B
5. **ALVAKILI, N., ROȘCA, L.** Management of the national education system under the conditions of globalization. In: *Relații internaționale. Plus.* 2021, nr. 2(20). Pp. 159-169. ISSN 1857-4440. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/146083. Categoria B.
6. **ALVAKILI, N.** Arab minority and Jews majority in the Israeli education system. *Chishinau: ECOSOEN. Stiinte economice, sociale si ingineresti. Anul 1, nr. 3,4, 2019.* Pp. 91-95 (0.25 p.s.). ISSN 2587-344X. Categoria B

7. ALVAKILI, N. ROSCA, L. *Internationalization in university education in Israel: problems, valuable experiences for international cooperation in the field of education.* Scientific Department SCIENTIFIC ANNALS - of the Academy "Stefan Cel Mare", of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Moldova, Legal Sciences, nr. 15, 2022. Pp. 186-200. ISBN: 978-9975-135-60-3. Categoria B.

8. ALVAKILI, N., HAJAJRA, M. Equality politics in the education system: the Arab and Bedouin sectors of Israel. *Chisinau: ECOSOEN. Stiinte economice, sociale si ingineresti. Anul 1, nr. 1,2,2020.* Pp. 150-154 (0.25 p.s.). ISSN 2587-344X. Categoria B.

3.1. Articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (de peste hotare)

9. ALVAKILI, N. *Gagauz minority in Moldova: language and education challenges.* Contribuția tinerilor cercetători la dezvoltarea administrației publice. Ediția a VII-a, 26 februarie 2021, Chișinău. Chișinău: Tipografia «Print-Caro», 2021, Pp. 123-125. ISBN 978-9975-3492-3-9. Available at: https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_articol/142718

10. ALVAKILI, N. *National resilience, community resilience in times of crisis, theories, and influences.* Conferința Științifică Internațională „Strategia Securității Uniunii Europene în contextul Metamorfozelor Relațiilor Internaționale (II)”. - Chișinău: Academia de Administrare Publică din Moldova, April, 22, 2022. Pp. 269 – 278. ISBN 978-9975-56-873-9.

3. Articole în culegeri științifice

3.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale din țară

11. ALVAKILI, N., SIROTA, J. *Influența COVID-19 asupra siguranței aprovizionării cu alimente a Israelului.* In: Strategia Securității Uniunii Europene în contextul Metamorfozelor Relațiilor Internaționale. Vol.1, 23 aprilie 2021, Chișinău. Chișinău: Tipogr. „Print-Caro”, 2021, pp. 109-114. ISBN 978-9975-56-873-9. Available at: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/109-114_26.pdf

12. ALVAKILI, N. *Education systems of minorities in the world.* In: The contemporary issues of the socio- humanitarian sciences. Proceedings of the International Scientific Conference the XI Edition, Chisinau, 3th – 4th, 2020. Free University of Moldova, ULIM, 2021. Pp. 490 – 496. ISBN 978-9975-3471-3-6.

13. ALVAKILI, N. Integration or Segregation in societies (The case study of Education system in Israel). In: Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference Theory and practice of science: key aspects, Rome, Italy, 19-20.02.2021. Pp. 211-217. DOI 10.51582/interconf.19-20.02.2021.01. Available at: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/interconf/article/view/9296>.

14. ALVAKILI, N. *Education policy of minorities in Israel.* In Proceedings of the Round Table with International Participation " Economic diplomacy of the European Union in the modern conditions of globalization", 16 March 2021. Pp. 60-66. ISBN 978-9975-158-92-3. Available at: <http://dspac.e.usm.md:8080/xmloi/bitstream/123456789/5476/Masa%20rotunda%20EU4ED%2016.03.2021.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

15. **ALVAKILI, N.** *Education systems of minorities in the world.*//PERFORMANȚA ÎN EDUCAȚIE – FACTOR-CHEIE ÎN ASIGURAREA SECURITĂȚII UMANE. Materialele Conferinței științifico-practice internaționale, 9-10 octombrie 2020. Pp. 302-309. ISBN 978-9975-3492-0-8. Available at: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imagfile/302-308_5.pdf.
16. **ALVAKILI, N.** *The educational system as an integration factor of national minorities (The case of United State & Canada).* In SINTEZELE INVESTIGAȚIILOR DOCTORALE ÎN DOMENIUL ȘTIINȚELOR POLITICO-ADMINISTRATIVE ȘI ECONOMICE, Conferința internațională științifico-practică a studenților-doctoranzi, ediția I, 19 noiembrie 2021. Pp. 210-215. ISBN 978-9975-3418-2-0. Available at: <https://aap.gov.md/files/conferinte/19.11.21/19.11.21.pdf>

4. Teze în culegeri științifice

4.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

17. **ALVAKILI, N.** *The educational system as an integration factor of National minorities in Israeli society.* In: 30 years of economic reforms in the Republic of Moldova: economic progress via innovation and competitiveness. Vol.2, September 24-25, 2021, Chisinau. Chisinau, Republic of Moldova: Academy of Economic Studies from Moldova, 2022, pp. 72-79. ISBN 978-9975-155-60-1.

ANNOTATION

Noha ALVAKILI, „*The Educational system as an integration factor of national minorities in Israel society. Educational policies*”, PhD thesis in political science, Chisinau, 2023

The structure of the thesis. The thesis consists an introduction, three chapters with conclusions and recommendations. The three chapters include 6 tables, and 16 figures. In addition, a list of 251 bibliographical sources, and 4 annexes. Thesis was presented in 17 academic articles which had been circulated in Europe, Israel, and Altogether, the length of the current thesis is 148 pages.

Key words: Minorities; Beduin Society, Israeli Society; Educational system, National Policy, Local Authorities.

Research area: political science.

The purpose of the current research is to analysis of interdisciplinary issues in the Israeli integration policy of minorities in education systems, and in an international context, as a desire to establish the processes as a factor promoting and integrating minorities into Israeli society, with an emphasis on Bedouin society.

Achieving the goal led us to highlight **the objectives:** revising the concept of social integration through education; reviewing the educational integration policies of minorities, as is the case in different countries; exposure of the methods applied in the study of educational integration as a national factor for the promotion of the minority population; nalysis of educational policies in terms of expanding the educational space and environment among minorities in Israel; the interdisciplinary analysis in the economic-urban-occupational and cultural context of the effects of the educational integration of the representatives of the minority society in Israel, with an emphasis on the Bedouin society; analysis of successful models of educational integration of minorities, including their integration in state institutions; elaboration of a set of recommendations regarding the process of informed and successful integration of the Bedouin minority into educational systems to improve their integration into Israeli society as a whole.

The scientific innovation of this study consists on developing government models, standardized in local administrations that will lead to practicable decisions, and an outline for a comprehensive organized policy. These models will find on government investment and creating physical and human infrastructures to increase minorities' integration, with an emphasis on Bedouin society, into educational systems. This integration will strengthen Bedouin society's status, which will lead to its socio-economic integration into Israeli society.

The theoretical significance of this research is proposing innovative and up-to-date policy, based on a strategic multidimensional analysis, addressing the integration of minorities into Israeli society with a multi-year perspective. The purpose is to find fundamental and feasible components and factors that will contribute to improved integration of the Bedouin minority into educational and vocational training systems, to promote and empower society members and find the rights ways to integrate them socially, economically-employment and culturally into local society, Israeli society.

The scientific problem was resolved by analyzing all factors and barriers to minorities' integration in the education system, which delays their integration into Israeli society. Additionally, there is a proposal for a comprehensive plan to increase investment in minorities' society, with an emphasis on optimal educational integration, strategic policy lines to advance all minority populations.

The implementation of the scientific results is expressed in a series of conclusions and recommendation that will be passed on to local authorities and decision makers in the Ministry of Education, with an emphasis on the desire for immediate and long-term implementation. It should be noted that some of the recommendations have been implemented in a number of Bedouin society institutions and settlements, and some are even described in thesis chapters, and implementation letters in the Appendices.

ADNOTARE

Noha ALVAKILI „*Sistemul educațional - factor de integrare a minorităților naționale în societatea israeliană. Politici educaționale*”,
teza de doctor în științe politice, Chișinău, 2023

Structura tezei: Lucrarea cuprinde: introducere, trei capitole, concluzii și recomandări, bibliografia și 4 anexe. Cele trei capitole includ 6 tabele și 16 figuri. Volumul tezei este de - 148 pagini, iar bibliografia selectivă cuprinde: 251 surse. Tezele principale au fost expuse în 17 articole științifice publicate în reviste recenzate din Republica Moldova, Israel, în volumele conferințelor științifice internaționale.

Cuvinte cheie: minorități, societatea beduină, societatea israeliană, sistem educațional, politică națională, autorități locale.

Domeniile de cercetare – științe politice.

Scopul cercetării: analiza problemelor integrării minorităților beduine în sistemul de învățământ din Israel, inclusiv în contextul internaționalizării învățământului universitar și al abordărilor politicii educaționale de către factorul de decizie.

Obiectivele investigației: revizuirea conceptului integrării sociale prin educație; revizuirea politicilor de integrare educațională a minorităților, așa cum este cazul în diferite țări; abordarea istoriografică a sistemului educațional israelian în contextul tratării minorităților; expunerea metodelor aplicate în studiul integrării educaționale ca factor național de promovare a populației minoritare; analiza politicilor educaționale sub aspectul extinderii spațiului și mediului educațional în rândul minorităților din Israel; analiza interdisciplinară în context economic-urban- ocupațional și cultural al efectelor integrării educaționale a reprezentanților societăților minoritare din Israel, cu accent pe societatea beduină; analiza modelelor de succes de integrare educațională a minorităților, inclusiv integrarea acestora în instituțiile de stat; elaborarea unui set de recomandări privind procesul de integrare informală și de succes a minorității beduine în sistemul de învățământ pentru a îmbunătăți integrarea acestora în societatea israeliană.

Problema științifică soluționată. Coordonarea activității factorilor guvernamentali, actualizarea permanentă a politicilor educaționale care vizează integrarea minorităților beduine în sistemul educațional din Israel și în societatea israeliană. Asimilarea semnificației procesului de integrare a minorităților care în viitor va conduce la dezvoltarea durabilă a economiei izraeliene, la schimbarea imaginii statului pe arena internațională.

Noutatea științifică: este justificată de analiza modelelor de guvernare, standardizate în administrațiile locale, care adoptă decizii practicabile, și propun o politică cuprinzătoare organizată. Acestea se referă la investițiile guvernamentale și la crearea de infrastructuri fizice și umane pentru a crește integrarea minorităților beduine în sistemul educațional din Israel. Procesul va consolida statutul societății beduine și va contribui la integrarea socio-economică a acestora în societatea israeliană.

Semnificația teoretică a lucrării este justificată de propunerea unei politici inovatoare și de actualitate, bazată pe o analiză strategică multidimensională, abordând integrarea minorităților în societatea israeliană dintr-o perspectivă multianuală.

АННОТАЦИЯ

Ноха АЛВАКИЛИ, „Система образования как фактор интеграции национальных меньшинств в израильское общество. Политика образования”, диссертация на соискание ученой степени кандидата политических наук, Кишинэу, 2023

Структура диссертации: Работа состоит из введения, трех глав, выводы и рекомендации. Три главы включают 6 таблиц и 16 рисунков. Объем работы - 135 стр., список литературы составлен из 250 источников. Основные тезисы диссертации изложены в 17 статьях, опубликованных в научных, индексированных журналах Молдовы, Израиля и в сборниках научных статей международных научных конференций.

Ключевые слова: меньшинство, общество бедуинов, израильское общество, система образования, национальная политика, местное самоуправление.

Области исследования: политические науки.

Цель научного исследования: анализ политики в области образования Израиля в отношении процессов интеграции меньшинств в систему образования и в последствии в израильском обществе. Основное внимание в исследовании уделяется бедуинскому сообществу. Автор исходит из многогранности междисциплинарного анализа вопросов интеграции меньшинств в систему образования.

Задачи исследования: редакция концепции социальной интеграции посредством воспитания; актуализация политики интеграции национальных меньшинств так как это происходит в разных странах; исторический подход к образовательной системе Израиля по отношению к меньшинства; изложение применённых методов в рассмотрении политики образовательной интеграции как фактор национальной поддержки народов меньшинств; анализ образовательной политики с учётом расширения пространства и воспитательной среды среди меньшинств Израиля; междисциплинарный анализ эффектов интеграции в образовательной системе представителей меньшинств, особенно бедуинского населения; анализ успешных моделей интеграции меньшинств в образовательной системе, в государственных учреждениях; создание рекомендаций относительно интеграции бедуинских меньшинств в образовательной системе и в государственных учреждениях, в целях улучшения их интеграции в израильское общество.

Научная новизна диссертации проявляется в выделение проблем образования и включения в образовательной системе представителей бедуинского общества; в анализе механизмов использования государственных инвестиций, с целью развития физической и человеческой инфраструктуры для расширения интеграции меньшинств в систему израильского образования. Эта интеграция укрепит статус бедуинского общества, что приведет к его социально-экономической интеграции в израильское общество.

Теоретическое значение работы состоит в предложении инновационной и актуальной политики, основанной на многомерном стратегическом анализе, направленной на интеграцию меньшинств в израильское общество. Для политики в области образования автор считает главным найти фундаментальные и достижимые компоненты и факторы, которые будут способствовать лучшей интеграции бедуинского меньшинства в систему образования и обучения, продвигать и расширять возможности членов общества, и находить правильные пути социальной и экономической интеграции рабочей силы в местном обществе, в израильское общество. Кроме того, предлагается всеобъемлющий план увеличения инвестиций в общество меньшинств с упором на оптимальную образовательную и социальную интеграцию.

ALVAKILI NOHA

**SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT CA FACTOR DE
INTEGRARE AL MINORITĂȚILOR NAȚIONALE ÎN
SOCIETATEA ISRAELIENĂ. POLITICI EDUCAȚIONALE**

Programul: 561.01 – TEORIA ȘI METODOLOGIA POLITOLOGIEI,
INSTITUȚII ȘI PROCESE POLITICE

Rezumatul tezei de doctor în științe politice

Aprobat spre tipar: 23.02.22
Hârtie ofset. Tipar digital.
Coli de tipar:2.2

Formatul hârtiei: A4
Tiraj 50 ex.
Comanda 4

Tipografia „PRINT - CARO”,
Str. Astronom Nicolae Donici 14 mun. Chișinău MD-2049
tel. (022) 85-33-86